БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 240 (4446). | 10 декабрь, 1971 йил, ЖУМА | Баҳоси 2 тийин.

Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

КУЗГИ-ҚИШКИ ИШЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ЎТКАЗАЙЛИК

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари беш йилликнинг дастлабки йилини улкан зафарлар билан якунламоқдалар. Она-Ватанимиз пойтахт области заршуносларидан 389 минг тоннага яқин олтин дурдоналар олди. Бу эса пахтакорларимизнинг йил бўйи қилган фидокорона ва қаҳрамонона меҳнатининг ажойиб самарасидир. Пландан ташқари 58 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Сабзавоткорлар, ғаллакор ва пиллачилар, лубкор ва шоликорлар, чорвадор ва боғбонлар, қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган, ўз касби ва ҳунарининг ажойиб усталари ва миришкорлари бўлган азамат деҳқонларимиз эл-юртимиз фаровон бўлсин, дастурхонимиз турли ноз-неъматларга бой бўлсин, деб меҳнат қилдилар. Натижада халқимизни турли хил ноз-неъматлар ва маҳсулотлар билан мўл-кўл таъминламоқдалар. Шу нарса қувончлики, деярлик барча соҳалар бўйича йиллик планлар ва олинган социалистик мажбуриятлар ошиғи билан бажарилмоқда.

Колхоз ва совхозларда йилимизга якун ясалмоқда. Ҳар бир меҳнаткаш — колхозчи ва совхоз ишчиси, механизатор, қишлоқ хўжалиги мутахассиси йилимиз якунларидан, қилинган ишлар натижасидан бениҳоя хурсанд бўлмоқда. Чунки йиллар якуни ва мазмунида улкан ишлар, буюк яратувчилик ташаббуслари, ватанпарварлик ҳаракатлари, қаҳрамонона меҳнат маҳсули ёрқин намоён бўлмоқда. Бу ишлар колхоз ва совхозларимиз, умуман қишлоқ хўжалигимиз қанчалик юксалиб бораётганлигини, қишлоқ меҳнаткашлари ҳаёти фаровон бўлиб бораётганлигини ҳар тарафлама кўрсатиб бермоқда. Шунинг учун ҳам меҳнат, ҳосил ва фидокорона ишлар самарасини тантана қилиш жуда ҳам завқли ва мароқлидир. Районларда, колхоз ва совхозларда, умуман республикамизда бўлаётган Пахта байрамлари умумхалқ тантанасига айланмоқда. Халқимиз коммунизмнинг моддий бойлигини яратаётган колхозчилар ва совхоз ишчиларига ўз миннатдорчиликлари ва улар меҳнатидан мамнун эканликларини яна бир марта изҳор этмоқдалар.

Ҳар қандай ғалаба, ҳар бир соҳадаги ҳар қандай муваффақият ҳар бир совет кишисини фақат навбатдаги зафарларга, улкан ишларга сафарбар этмоғи лозим. Эришилган муваффақиятларни тантана қилиш, ғолиблар ҳақида қалбдан ва юракдан чиққан илиқ сўзларни айтиш жуда ҳам керак. Меҳнат қаҳрамонларини улуғлаш, улардан намуна олишга ва улардек ишлашга даъват этиш умумий ишимиз нуқтаи назаридан ва бундан сўнгги улкан вазифаларни бажариш соҳасида ғоят катта ижобий ва тарбиявий роль ўйнайди. Лекин ғалабаларга маҳлиё бўлиш, ютуқлардан эсанкираш — бу ҳеч қачон яхшиликка олиб келмайди. Бундай хатти-ҳаракат кадрларимизни, раҳбар ходимларимизни партиявий интизом ва талабчанлик нуқтаи назаридан тарбиялашда ҳеч қачон яхши самара берган эмас ва бермайди ҳам.

Йилимизнинг якунланишига жуда оз вақт қолди. Пахта тайёрлаш плани, хўжаликнинг бошқа соҳаларидаги топшириқлари муваффақиятли бажарилгандан буён қарийб икки-уч ой ўтди. Ана шу давр ичидаги ишларга назар ташлар эканмиз, баъзи районлар, колхоз ва совхозларда бўшашувчилик, ютуқларга маҳлиё бўлиш сингари нотўғри ҳаракатларни кўрамиз. Кузги-қишки ишлар пайсалга солинмоқда. Ҳали ҳам баъзи раҳбарлар, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг кўпчилиги ғалаба, тантана, тўй-томошалар оғушида юрибдилар. Ҳар бир ишнинг, ҳар бир маросимнинг ўз вақти-соати бор.

Айрим партия, совет ва хўжалик раҳбарларининг кайфияти, иш услуби кишини ҳайратда қолдиради. Улар бевосита ўзлари бажаришлари лозим бўлган вазифаларни пайсалга соладилар, кечиктириб юборадилар. Натижада ҳаммадан гап эшитадилар. Ёки бўлмаса маълум иш учун жавобгар бўлган раҳбар ўртоқлар юқоридан қандайдир кўрсатмаларни кутадилар. Бундай усулда ишлаш баъзи раҳбар ходимларимизда ташаббускорлик, янгиликни излаш, ҳар бир вақт ва куннинг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олмаслик ҳар кун, ҳар соат навбатдаги вазифалар ва янгиликлар ҳақида пухта ўйлаб иш кўрмаслик ва ниҳоят кундалик ишлар билан ўралиб қолиш натижасидир, холос.

Область партия комитетининг бўлиб ўтган бюроси кузги-қишки ишлар, ирригация-мелиорация ва сув хўжалиги ҳамда давлатга сут топшириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Айрим районлар, колхоз ва совхозлар бу тадбирларни муваффақиятли амалга оширмоқдалар. Ерларни сифатли шудгорлаб қўйдилар. Маҳаллий ва минерал ўғитлар далаларга чиқарилди. Ариқ ва зовурлар, каналлар қазилмоқда. Техника ремонти кучайтириб юборилган. Чорвачилик соҳасида олинган социалистик мажбуриятлар бажарилмоқда. Лекин Оҳангарон, Пискент, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ, Бўка, Бекобод ва бошқа районларда кузги-қишки ишларнинг аҳволи мутлақо талабга жавоб бермайди. Суғориш системаларини механизмлар ва қўл кучи билан тозалаш ва ремонт қилиш ишлари эндигина 43 процент бажарилган. Беш минг гектар ернинг шўри ювилиши керак эди. Ҳозиргача эса 2,5 минг гектар ер ювилди. Обҳаво шароити ҳар бир деҳқонни, раҳбар ходимни ерда кўпроқ нам сақлашга ва мумкин бўладиган қурғоқчиликка қарши оқилона тадбирлар кўришга ундамоқда. Баъзи раҳбар хўжалик ходимлари буни ҳисобга олмаётирлар. Суғориш тармоқларини ҳозирдан тайёрлаш, қўшимча сув запасларини йиғиш, канал, ариқ ва зовурларнинг қирғоқларини мустаҳкамлаш ва бетонлаш ишлари талабга жавоб бермайди. Янгийўл, Бўка, Оққўрғон, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларида кузги экинлар экиш ҳақида ўйлаб ҳам кўрилаётган эмас. Бўка районида 2000 гектар ўрнига эндигина 26 гектар ернинг шўри ювилди. 500 гектар ўрнига 30 гектарга яқин ер ўзлаштирилди.

Деярлик ҳамма районлар сут етиштириш ва сигирлардан сут соғиб олиш юзасидан белгиланган йиллик планни бажардилар. Янгийўл ва Орджоникидзе районларини ҳисобга олмаганда бошқа районларда социалистик мажбурият ҳисобига сут топширилмоқда. Лекин бу икки район хўжаликларида ваъдага вафо қилинмаётир. Бу районнинг коммунистлари ва чорвадорлари ўз конференцияларида ва йиғилишларида олган мажбуриятларини бажармаётирлар. Маълумки, ваъдага вафо — коммунистга хос хислат, мардлик ва шарафлик ишидир. Сут етиштириш ва сут соғиб олиш кўрсаткичлари ой сайин камайиб бораётган экан, бунинг учун кимни айблаш керак? Албатта, колхоз ва совхоз ҳамда район раҳбарлари ва чорвадорларнинг ношуд бошлиқларини айблаш керак.

1972 йилда областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдида янада улкан ва масъулиятли вазифалар турибди. Хўжаликнинг барча тармоқларини бир меёрда ривожлантириш, пахта, сабзавот, ғалла, пилла, дон, каноп, чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштиришимиз лозим. Деҳқончилик ишларини, ирригация ва мелиорация тармоқларини механизациялаш даражасини ривожлантириш ва шунинг натижасида экинлардан олинадиган ҳосилдорликни ошириш зарур. Бу эса шу кечаю кундуздаги ишимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ҳар бир колхоз, совхоз ва район раҳбари ишдаги бўшашувчиликка қатъий зарба бермоғи, бутун куч ва имкониятларни кузги-қишки ишларни ўз вақтида, юқори сифатли ўтказишга сафарбар этмоғи лозим. Машина ва техникани, канал, ариқ ва зовурларни, хўжаликлар ичидаги суғориш тармоқларини, ҳатто дала шийпонларини келгуси йил ишларига ҳозирдан тахт қилиб қўяйлик. Ерларнинг шўрини ювиб, янги ерлар ўзлаштиришни тезлаштирайлик. Кадрларимизнинг ўқиши ва малака ортириши ҳақида ғамхўрлик қилайлик. Шунга эришиш керакки, барча колхозчилар ва совхоз ишчилари хўжаликнинг бутун соҳаларига бириктиб қўйилсин. Улар нима иш учун жавобгар эканликларини тўла ҳис этсинлар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ва СССР Олий Советининг сессияси қарорларидан руҳланган областимизнинг азамат қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, маҳаллий партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари ишда ташаббус, уюшқоқлик кўрсатадилар ва халқимизни беш йилликнинг дастлабки йили вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этадилар ҳамда келгуси улуғвор ишлар учун ҳозирдан пухта замин тайёрлайдилар. Бунга ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Бўка пахта тозалаш заводи коллективи куни кеча катта меҳнат зафарини қўлга киритди. Тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган мусобақага қўшилган пахта тозаловчилар маҳсулот реализация қилиш йиллик планини бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Шу йилнинг ўтган ўн бир ойи мобайнида пландагидан ташқари 2 миллион 621 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қўшимча ишлаб чиқарилган пахта толаси салкам 1400 тоннани, момиқ эса 300 тоннага яқинни ташкил этди. Сўзи билан иши бир меҳнатсеварлар экспорт учун пахта толаси ишлаб чиқаришда ҳам юксак натижаларга эришдилар. Германия Демократик Республикаси, Польша, Румыния, Корея Халқ Демократик Республикаси, Япония ва бошқа мамлакатларга 5 минг 293 тонна тола жўнатилди.

Азаматлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб йил охиригача яна ками билан 2,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш, 1200 тонна пахта толаси ва 150 тонна момиқ ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

* * *

2-МЕЛЬКОМБИНАТ коллективи ҳам йиллик топшириқни барвақт адо этиб, планга қўшимча яна 4 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

* * *

▲ **ТОШКЕНТ ГУРУЧ КОМБИНАТИ** коллективи тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан олдин адо этиш учун бошланган мусобақага қўшилиб, дастлабки муваффақиятни қўлга киритди. Ишчилар кунн-кеча 1971 йил плани комбинатда тўла адо этилганлиги ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Йил охиригача яна 4 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади, меҳнат унумдорлиги эса 8 процентга ўсади.

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИНГ ОРТИШИ

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик планини муваффақиятли амалга ошириш кўп жиҳатдан экономикамизда мавжуд бўлган резерв ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланишга боғлиқ. Меҳнат унумдорлиги эса ана шундай резервларнинг энг асосийларидан бири ҳисобланади.

Ишчи-хизматчилар меҳнатининг унуми қанчалик юксак бўлса, ривожланишимиз шунчалик тез бўлади, фаровонлигимиз шунчалик жадал юксалади. Ҳа, унинг моҳияти беқиёсдир. Шунинг учун ҳам улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин янги ижтимоий тузум, коммунизмнинг муваффақиятли қурилиши кўп жиҳатдан меҳнат унумдорлигига боғлиқ эканлигини алоҳида таъкидлаган эди.

Шуни ҳисобга олиб, тўққизинчи беш йилликда меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича улкан вазифалар белгиланди. Чунончи, меҳнат унумдорлиги 1975 йилга келиб, саноатда 1970 йилдагига нисбатан 39 процент, қишлоқ хўжалигининг ижтимоий секторида 38 процент, қурилишда 37 процент, темирйўл транспортида тахминан 23 процент кўпайиши назарда тутилган. Бу ҳар бир маҳсулотни тайёрлашга сарфланадиган меҳнат миқдори беш йил ичида анча қисқаришини кўрсатиб турибди. Масалан, 1 миллион сўмлик ялпи ижтимоий маҳсулот ишлаб чиқаришга 1960 йилда 267 нафар ходимнинг меҳнати сарфланган бўлса, 1970 йилда 150 кишининг меҳнати сарфланди. 1975 йилга келиб эса фақат 113 ишчи-хизматчининг меҳнати сарфланади.

Бу беш йилликда ижтимоий меҳнат унумдорлигининг ўсиши техника тараққиётига асосланади. Шунинг учун ҳам беш йил ичида моддий ишлаб чиқаришда ишлаётган ишчи-хизматчилар сони фақатгина 4,7 миллион кишига кўпаяди. Шуни айтиш кифояки, меҳнат унумдорлиги 1970 йилги даражада бўлса, бунинг учун қўшимча яна 37 миллион ходим керак бўлар эди. Ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш ишларининг кенг кўламда олиб борилиши, ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш туфайлигина меҳнат унумдорлигининг ўстирилиши 32 миллиондан зиёдроқ кишининг меҳнатини тежашни таъминлайди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган вазифаларнинг бекаму-кўст бажарилиши натижасида аҳолига хизмат кўрсатиш соҳалари ҳисоблангач маориф, соғлиқни сақлаш, маиший хизмат кўрсатиш ҳамда моддий бойлик ишлаб чиқармайдиган бошқа тармоқларда ишлайдиган ходимлар сони кўпаяди. Бу аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқларини янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг бутун борада ошиб бораётган барча талаб ва эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш учун қулай имкониятлар вужудга келтиради.

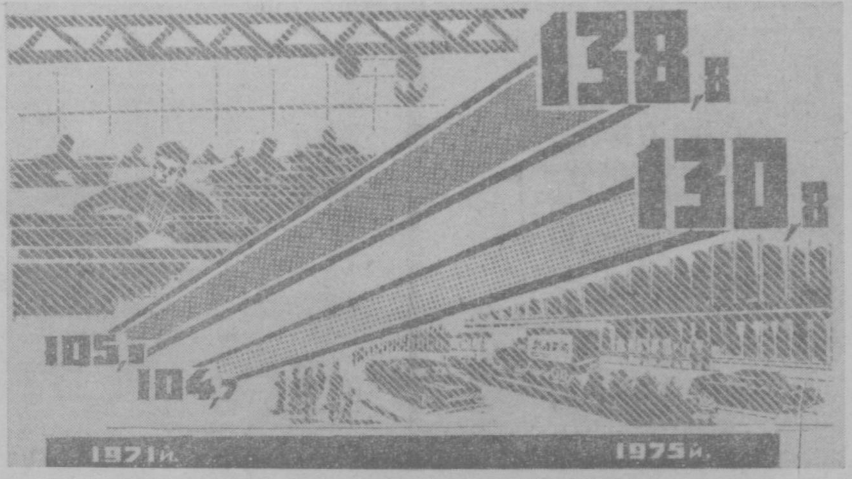

Ушбу диаграммаларнинг юқоридагиси тўққизинчи беш йилликда меҳнат унумдорлигининг ортишини, пастдагиси эса аҳоли жон бошига реал даромадларнинг кўпайишини ифодалайди (1970 йилдагига нисбатан процент ҳисобида).

КАЛИНИН РАЙОН ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

Партиямизнинг XXIV съезди қарорларини амалга ошира бораётган район чорвадорлари меҳнаткашларни мўл сут, гўшт, тухум ва бошқа маҳсулотлар билан таъминлаш йўлида астойдил меҳнат қилишмоқда. Район хўжаликларида ўзаро социалистик мусобақа кучайтирилиб, давлатга чорва маҳсулоти сотиш плани муддатидан илгари ошириб адо этилди.

Биринчи декабргача 36550 центнер ўрнига 36661 центнер гўшт топширилди. Бу ўтган йилдагига нисбатан 270 центнер кўп демакдир. Шунингдек 16637 мингдона тухум, 92460 центнер ўрнига 92510 центнер сут сотилди. Бу ўтган йилга нисбатан 4341 центнер кўпдир.

Райондаги қатор хўжаликлар ҳозирги кунда мажбурият ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар. Гўшт топшириш планларини 125—130 процент адо этган «Ўзбекистон 40 йиллиги», «Ленин йўли» колхозлари, «Партия XXI съезди» ва Охунбобоев номли қўйчилик совхозлари чорвадорлари шундай муваффақиятга эришдилар.

Чорвадорлар бўрдоқига боқилган молларни семиртириш йўлида астойдил ишлаяпти. Ҳозирги пайтда бўрдоқи молларнинг ўртача вазни 332 килограмм, чўчқаларники 109 килограмм, қўйларники 46,2 килограммга тўғри келмоқда. Кўпгина хўжалик чорвадорлари молларнинг ўртача вазнини 350—400 килограммга етказдилар.

Социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб чорва маҳсулдорлигини ошириш учун курашаётган илғор чорвадорлар сут соғиб олишда юқори кўрсаткичга эришмоқда. Райондаги «Ленин йўли», Калинин номли колхозлар бу соҳада яхши кўрсаткичларга эришди. Юқоридаги колхозларда ҳар бош сигирдан 2440 килограмм ўрнига 2700—2800 килограммдан сут соғиб олинди. «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозида ҳар бош сигирдан 3260 килограмм ўрнига 3320 килограммдан серқаймоқ сут олинаяпти. Шунингдек «Қорасув» совхози чорвадорлари ҳам юқори кўрсаткичга эришмоқда.

Қишловни намунали ўтказишга ҳаракат қилаётган район чорвадорлари моллар учун етарли озуқа жамғардилар. Ҳозиргача 20584 тонна ўрнига 22425 тонна дағал хашак, 51150 тонна ўрнига 52466 тонна силос, 7153 тонна сенаж, 6000 тонна лавлаги жамғарилди.

Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан чорвадорлар йил охиригача пландан ташқари давлатга 5000 центнер сут, 700 центнер гўшт, 1200минг дона тухум сотишга қарор қилдилар.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Келес жунни қайта ишлаш фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида қувончли марраларни эгаллаб, йиллик маҳсулот реализация қилиш планини 3 декабрда муддатидан илгари адо этдилар. Пландаги 14 миллион 721 минг сўмлик ўрнига 14 миллион 725 минг сўмлик маҳсулот сотилди. 3598 тонна сифатли жун ишлаб чиқарилди.

Меҳнатсевар коллектив ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача планга қўшимча равишда 1 миллион 286 минг сўмлик маҳсулот сотиш ҳамда 325 тонна шартли ювилган жун тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

ШОЙИМАРДОН ҚУДРАТОВ ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

МЕХАНИЗАТОРЛИК ШАРАФЛИ КАСБ

Яқинда мухбиримиз Ўрта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхоз механизатори Ҳожиниса Соатова билан суҳбатлашиб, ундан машҳур механизатор СССР Олий Советининг депутати, Шоймардон Қудратовнинг «Техникани унумли ишлатайлик» деган мақоласи ҳақида ўз фикрларини айтиб беришни сўради. У қуйидагиларни айтди.

Шоймардон Қудратовнинг «Техникани унумли ишлатайлик» сарлавҳали мақоласи ҳозирги пайтда жуда катта аҳамиятга эга. Шоймардон Қудратовнинг ўзи юксак намуна кўрсатган механизатор. Бир киши, бир мавсумда 810 тонна пахта териши ҳазил гап эмас. Бу қўлда тўрт тоннадан пахта тера оладиган 202 яхши теримчининг ишига тенгдир. Бу пахта териш машинасининг қандай катта куч ва қудратга эга эканлигини яққол намойиш қилади.

Маълумки, ҳозир пахтачиликнинг ҳал қилувчи участкаларида механизаторлар раҳбарлик ва етакчилик қилмоқдалар. Масалан, бизнинг колхозда ҳамма звено бошлиқлари механизаторлардир. Бригадалар йўқ. Звено бошлиқлари агротехника қоидаларини ҳам, техникани ҳам биладиган малакали кишилар бўлиши керак. Бу ишни бизнинг механизаторларимиз асосан уддасидан чиқишяпти. Юқори ҳосил етиштиришда, ҳосилни териб олишда механизаторлар ҳал қилувчи роль ўйнамоқдалар.

Механизатор Қудрат Сатторов бошлиқ звено аъзолари ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил олдилар. Сатторовнинг ўзи машина билан 115 тонна пахта терди. Шунингдек, Пардавой Саидбоев бошлиқ звено аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олиб, юқори кўрсаткичга эга бўлдилар. Энг муҳими колхозимиз бўйича ана шу механизаторларнинг фаолияти туфайли ҳосилдорлик гектар бошига пландагидан беш центнер юқори кўтарилди. Етиштирилган ҳосилнинг 80 проценти машина билан терилди. Мен ҳам кўплар қатори ишлаб, ўз машинам билан 151 тонна пахта тердим.

Албатта булар унча юқори кўрсаткич эмас.

Колхозимиз правлениеси механизаторларга қулай меҳнат шароити яратиш, техника воситаларини қишда асраш ва ремонт қилиш учун зарур бўлган ҳамма тадбирларни кўряпти. Янги қурилган устахона битиб қолди. Улар шубҳасиз техникадан самарали фойдаланишга қаратилган. Ёш механизатор кадрлар тайёрлаш, ўқитиш уларнинг малакаларини оширишга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Биз Шоймардон Қудратовнинг мақоласини ўқиб ўрганмоқдамиз. У бизни кўп нарсаларга ундаяпти. Унга амалий иш билан жавоб берамиз.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

А. Н. КОСИГИН МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 7 декабрда Москвага қайтиб келди. Ўртоқ А. Н. Косигин Дания ва Норвегия ҳукуматларининг таклифига биноан шу мамлакатларга расмий визит билан борган эди. Эстония ССР Министрлар Советининг раиси В. И. Клаусон, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. А. Смирнов ҳам ўртоқ А. Н. Косигин билан бирга қайтиб келдилар.

К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, Ю.В. Андропов, М. С Соломенцев ўртоқлар, СССР Министрлар Советн раисининг ўринбосарлари И. Т. Новиков, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР министрлари А. А. Гречко, Т. Б. Гуженко, А. А. Ишков, Н. С. Патоличев, Н. А. Щелоков, Москва совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва бошқа расмий кишилар Внуково аэродромида ўртоқ А. Н. Косигинни кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Даниянинг СССРдаги элчиси Анкер Сварт ва Норвегиянинг СССРдаги муваққат ишлар вакили Т. П. Свенневиг бор эди. (ТАСС).

МОСКВАДА МУЗОКАРАЛАР ТУГАЛЛАНДИ

СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский билан Яман Араб Республикаси республика кенгашининг раиси Абдураҳмон Ал-Арёний ЯАР бош министри ва ташқи ишлар министри Муҳсин Аҳмад Ал-Айний ўртасидаги музокаралар 8 декабрда Кремлда тугалланди.

Рўй-рост ва хайриҳоҳлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида ҳар иккала мамлакат ўртасида турли соҳаларда ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган муҳим халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб олинди. Ҳар икки мамлакат ўртасида иқтисодий, техникавий ва маданий ҳамкорлик истиқболлари қараб чиқилди ҳамда шу ҳамкорликни янада ривожлантириш йўллари белгиланди. Шу билан бирга Яман Араб Республикаси республика кенгашининг раиси Абдураҳмон Ал-Арёнийнинг Совет Иттифоқига визити, шунингдек бўлиб ўтган учрашувлар ва суҳбатлар ҳар иккала мамлакат ва унинг халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларни янада ривожлантиришга кўмаклашади, деб ишонч билдирилди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЭРОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари, Латвия ССР Олий Совети Президиумининг раиси В. П. Рубен бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси жавоб визити билан 8 декабрда Москвадан Эронга жўнаб кетди. Делегация составида СССР Олий Совети депутатлари Е. Е. Алексеевский, Л. Ф. Бажукова, В. М. Кавун, Ф. С. Мешков, Т. Т. Салахов, М. Г. Феоктистова, Х. Аюбов бор.

Шереметьево аэродромида делегацияни СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси Ё. С. Насриддинова ва бошқа расмий кишилар узатиб қолдилар. (ТАСС).

ХАМХИНДАГИ ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

ПХЕНЬЯН, 9 декабрь. СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигида Корея Халқ Демократик Республикасида меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети делегацияси химиклар ва машинасозлар шаҳри бўлган Хамхинга боришди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар энг йирик корхоналарда бўлдилар, шаҳар меҳнаткашларининг эришган ютуқлари билан танишдилар.

СССР Олий Совети делегацияси шарафига қабул маросими ўтказилди. Бу маросимда жанубий Хамхин вилояти халқ комитетининг раиси Ким Се Бон ва Ш. Р. Рашидов нутқ сўзладилар.

Совет парламент аъзолари меҳмондўст Хамхинда бўлганидан кейин Пхеньянга қайтиб келдилар.

ПБИП VI СЪЕЗДИДА

ВАРШАВА, 8 декабрь. (ТАСС). Бу ерда Польша Бирлашган Ишчи партиясининг VI съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Бугун делегатлар съезднинг ишчи группалари мажлисларида иштирок этмоқдалар. Бу ерда мамлакатнинг ижтимоий ва иқтисодий ҳаётининг турли соҳаларида партия сиёсати билан боғлиқ бўлган бир қанча проблемалар муҳокама қилинмоқда. Айрим ишчи группаси ПБИП ташқи сиёсатининг йўналишини қараб чиқмоқда.

Съездда иштирок этаётган қардош коммунистик ва ишчи партияларининг делегациялари саноат корхоналарининг коллективлари билан учрашмоқ учун эрта саҳарда мамлакатнинг турли воеводликларига жўнаб кетдилар.

МАЗОВЕЦК ДИЁРИДА САМИМИЙ УЧРАШУВ

ПЛОЦК (Варшава воеводлиги), 8 декабрь. (ТАСС махсус мухбири Е. Иванов). Бугун Польша Бирлашган Ишчи партиясининг VI съездида қатнашаётган коммунистик ва ишчи партиялар делегацияларининг халқ Польшасидаги корхоналар, қурилиш ташкилотлари, давлат қишлоқ хўжаликлари коллективлари билан, шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолиси билан оммавий учрашувлари ўтказилди.

КПСС делегациясининг аъзолари—КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Красноярск ўлка комитетининг биринчи секретари В. И. Долгих, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Днепропетровск область комитетининг биринчи секретари А. Ф. Ватченко ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР нинг Польша Халқ Республикасидаги элчиси С. А. Пилотович, 8 декабрда Польшанинг қадимий шаҳри Плоцкни ва Мазовецк нефть-химия комбинатини бориб кўрдилар.

Бу ерда бўлиб ўтган митингда ўртоқ П. М. Машеров нутқ сўзлади.

ХАЗИНА

Бир вақтлар Дамачи-кўли қамишзорларига кириб қармоқ қўйиб, балиқ тутардик. Мана, шу вақтдан бери чорак аср ўтди, сочимизга оқ кирди, ажинлар пайдо бўлди. Лекин, ҳамон балиқ овлаймиз. У вақтда қармоққа 100—200 граммга зўрға етадиган балиқ илинарди. Ҳозир икки-уч марта тўр ташлашимиз билан бир-икки машинага етадиган балиқ овлаяпмиз. Барака деб шуни айтар эканда!

Эндиликда «Дамачи»да олинаётган балиқ билан бир-икки оила эмас, минг-минг оила баҳраманд бўлмоқда. Балиқдан келган даромадимиз жуда кўп. Бунинг ҳисобига Дамачи чўллари текисланди. Икки юз метр пастликдаги сув насос ёрдами билан чўлга чиқарилди. Балиқчиларимиз ўз касбларини ардоқлаш билан бирга сабзавотчилик, соҳибкорликни ҳам ўргандилар. Бу соҳадаги ишларимиз ҳам анча яхши. Ахир, районимиз соҳибкор ва боғбонлар ватани эмасми? Биз ҳам эл дастурхонини турли ноз-неъматлар билан бойитишда ўзимизнинг ҳиссамизни қўшиб келяпмиз. Эндиликда «Дамачи» биргина балиғи билан эмас, олмазор, ширин-шакар мева ва узумлари билан ҳам машҳурдир.

Хўжалигимизда йилдан-йилга балиқ топшириш кўпайиб бормоқда. Айниқса, саккизинчи беш йилликда яхши кўрсаткичлар қўлга киритилди. Беш йил давомида пландаги 17800 ўрнига 21873 центнер тирик балиқ етиштириб берилди. Пландагига нисбатан 3983 центнер кўп балиқ олинди. Бу вақт ичида ишчи-хизматчилар учун 47 та ҳашаматли турар-жой биноси, 200 ўринли клуб, 100 ўринли ошхона, шунингдек, болалар боғчаси, кутубхона, ҳаммом, нонвойхона, медицина пунктлари учун бинолар қурилиб фойдаланишга топширилди.

Коллективимиз тўққизинчи беш йилликда ҳам ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг бутун куч ва имконияти беш йиллик планни тўрт йилда бажаришга қаратилган. Беш йилликни муддатидан олдин бажариш юзасидан бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида фаол қатнашаётган хўжалигимиз 1971 йил планини ва мажбуриятни муваффақиятли бажарди. 5000 ўрнига 5350 центнер балиқ топширди.

Беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажаришда Ортиқ Маҳмудов бошлиқ бригада аъзоларининг хизмати каттадир. Улар 2215 ўрнига 2512 центнердан ортиқ балиқ топширдилар. Худойберган Раимов бошлиқ бригада балиқчиларининг иши ҳам мақтовга сазовордир. Тожибой Тосибоев, Михаил Арефьев каби балиқчилар маҳсулот кўпайтиришда намунали ишламоқдалар.

Биз эришилган ютуқларни мустаҳкамлайверамиз. Беш йиллик топшириқни тўрт ярим йилда бажариб, шу даврда шаҳар меҳнаткашларига 25 минг центнер тирик балиқ етказиб берамиз.

Қ. ШАРИПОВ,
Калинин районидаги «Дамачи» балиқчилик хўжалигининг директори.

Суратда: «Дамачи» балиқчилик хўжалигининг директори Қ. Шарипов.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) хўжалик ҳовузчасида балиқ тутиш пайти. Пастда катта балиқ ҳовузларининг умумий кўриниши.

А. Палехов ва А. Авазов фотолари.

ДЕВЯТОВА ТАШАББУСИ ИЗИДАН

БЕШ ЙИЛЛИК УЧ ЯРИМ ЙИЛДА

Бу воқеа Октябрь байрами арафасида юз берган эди. Бригада аъзолари байрам шарафига зиммаларига олган мажбуриятни шараф билан адо этишиб, келгуси режалар ҳақида суҳбатлашишаётган эди.

— Менда таклиф бор,— деди бригадир, йигитларга зимдан назар ташлар экан.— Агар рози бўлсангиз Александр Мохоркин бригадаси билан мусобақалашсак. Эшитишимча улар беш йиллик планини тўрт йилда бажаришга аҳд қилишибди.

— Альбина Девятова ташаббусига ҳам қўшилган бўламиз, —суҳбатга қўшилди слесарь Николай Ахмедшин.

— Шошилмай аввал ҳаммамиз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқайлик, кейин бригада плани ҳақида гаплашамиз.

Бригаданинг етти азамати коммунистик меҳнат зарбдори. Ҳар бир ишчи ана шу номга лойиқ иш тутиб келяпти. Смена ва ойлик планларини муттасил ошириб адо этишмоқда. Корхона учун тайёрланадиган ҳар бир деталь-қолипни аъло даражада тайёрлашаяпти, янги заказларни ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилишмоқда. Бу бригада заводда энг илғор участкалардан бири ҳисобланади.

Шу куни Иван Телегин бригадаси беш йиллик планини уч ярим йилда бажаришга қарор қилди. Бригада аъзолари энди уйларига қайтишмоқчи бўлиб турган эди цех бошлиғи ўринбосари Виктор Николаевич Сумбулов улар олдига келди.

— Хорманг, йигитлар. Янги йилингиз қутлуғ бўлсин!— цех бошлиғи ўринбосари кулиб турарди.

Йигитлар бир-бирларига ҳайрон бўлиб қарашди.

— Октябрь байрами қутлуғ бўлсин денг,— тузатмоқчи бўлди Евгений Бородулин.

— Ҳа, Октябрь байрами билан ҳам, янги йил билан ҳам табриклайман.

Виктор Сумбулов бригада аъзолари даврасидан жой олди. Уларга ҳозиргина цех ишлари ҳақидаги «ҳисоб-китоб»ни тугатгани, Иван Телегин бригадаси 1972 йил ҳисобига ишлай бошлаганини айтганда ишчилар боя цех бошлиғи ўринбосарининг «янги йил билан табриклагани»нинг боисини тушунишди.

Иван Антонович Телегин бошчилик қилаётган Коммунистик меҳнат бригадаси заводда энг илғор бригадалардан ҳисобланади. М. Муротов, Н. Ахмедшин, Е. Бородулин, В. Попов, И. Правдин, А. Жамолиддиноваларнинг ҳаммаси ўз ишининг чинакам усталаридир. Бу ишчилар бир эмас, айни пайтда бир неча касб эгасидир. Улар фидокорона хизматлари билан коллектив ўртасида ҳам, дўстлар даврасида ҳам ҳурмат қозонишган.

Иван Телегиннинг ўзи бир неча касбни ўзлаштириб олган. У лозим бўлса токарлик дастгоҳида, резба очиш, чархлаш, пайвандлаш станокларида ишлайберади. И. Телегин тўрт касбни ўзлаштириб олган. Бригада аъзолари бу соҳада унга ҳавас қилишади ва эргашишади.

Ихтирочилик таклифлари киритишда ҳам бригада аъзолари жонбозлик кўрсатишмоқда. Меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариладиган маҳсулот таннархини камайтиришда бир неча таклифлар ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу заводга минглаб сўмлик маблағни тежаб қолиш имконини берди. Мисол учун Евгений Бородулиннинг комбинерлашган резба очиш услуби бир йўла бир неча операцияни бажаришга имкон берди. Бунда бир дастгоҳда айни бир пайтда детални чархлаб, резба йўнилади ва лозим бўлган ҳажмда ўқ чиқарилади.

— Кенг қаторли кўрак териш машинаси учун запас қисмнинг илк намунаси бизнинг қўлимиздан чиқади,— деди бригадир. —У дастгоҳдан янги тайёр бўлган қисмни қўлига олди-да, олдидаги лойиҳага солиштириб бизга кўрсатди. Мана бу заказни бугун қўлдан чиқаришимиз керак, бу тўрт нусха ниҳоятда аниқ бўлиши керак. Негаки, машиналар учун тайёрланадиган минглаб запас қисмлар мана шу қуйма қолипдан чиқади. Бригадир Е. Бородулин билан М. Муротов тайёрлаган сўнгги заказ намунасини кўрди-да, ундан мамнун эканлигини яширмади.

Корхонанинг инструментал цехини завод юраги дейишади. Бу бежиз эмас. Чунки, бу ерда лойиҳага чизилган фикрлар амалда рўёбга чиқарилади. Янги запас қисмлар, деталлар шу ерда туғилди. М. Телегин бригадаси ана шу янгилик яратувчиларнинг олдинги сафида бормоқда.

Завод дарвозасидан киришингиз билан рўпарангиздаги ишлаб чиқариш илғорлари расмларига кўзингиз тушади. Унинг ёнида эса корхонанинг беш йиллик режаси, бир кунда тайёрланадиган маҳсулот.

«Ишчи ўртоқ! Заводимиз бир кунда 69 культиватор, 14 та кўрак териш машинаси, 17 та зовур қазиш машиналари, 227 стул, 8 минг сўмлик запас қисмлар, 80,8 тонна пўлат тайёрлаши, 109 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиши керак». Бунга сен қанча ҳисса қўшдинг!

Иван Антонович Телегин бригадаси аъзолари ҳар кун ана шу шиорни ўқийди ва ундаги рақамларни, бунёд этишда ўз улушини қўшади.

Ш. УМУРЗОҚОВ,
«Чирчиксельмаш» заводи.

МЕҲНАТСЕВАРЛАР

«Главташкентстрой»га қарашли 159-трестнинг 22-қурилиш бошқармаси тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида уч ярим миллион сўмликдан ортиқ қурилиш-монтаж ишларини бажаришни планлаштирган.

Ана шу маррани эгаллаш учун бел боғлаган бунёдкорлар бугун кечагидан, эртага бугунгидан унумли ишлаб, 11 ойлик қурилиш-монтаж бош пудрат планини ортиғи билан адо этишди.

Шуниси диққатга сазоворки, бошқарма қурувчилари трестда бошланиб кетган социалистик мусобақада доимо фахрли 1-2 ўринларни эгаллаб келишмоқда. Бундай юқори кўрсаткичларга эришишда Ҳикмат Орипов, Вениамин Какашинский бошлиқ бригадалар, Ҳаким Алимов, Сейтоб Иброҳимов ва Виктор Антонов каби қурувчиларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Ҳозирда бошқарма қурувчилари йиллик қурилиш-монтаж ишларини барвақт уддалаш учун астойдил ҳаракат қилишмоқда.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ИШЛАР АВЖИДА

Дарёнинг ўнг томонидан катта асфальт йўл сув оқимига қараб кетган. Бу йўлда машиналар қатнови бир зум ҳам тинмайди. Йўлнинг ўнг томонида эса кўз илғамас далалар бир-бирига туташиб кетган. Яқинда бу ерлар дала гвардиячилари, механизаторлар, моҳир теримчилар билан гавжум эди. Энди бўлса ҳамма ер шудгор қилиб қўйилган. Колхоз аъзолари келгуси йил мўл ҳосили учун трактор ва машиналар билан минерал ва маҳаллий ўғит ташиш билан банд.

— Биз ҳозиргача 2150 тонна маҳаллий ўғитни далага олиб чиқиб, қўйдик, — дейди Бекобод раойнидаги Навоий номли колхоз бош агрономи Эргаш Турсунбоев, — механизаторларимиз ўғит ташишда ҳам жонбозлик кўрсатишмоқда. Мамат Эгамқулов, Раҳмат Холбоев, Тўрақул Ўтамбоев, Жуман Эгашев, Саидқул Тожибоевлар агроном мақтаган ҳозир жонбозлик кўрсатиб ишлаётган механизаторлардан. Улар ҳар куни далага 200—250 тонна маҳаллий ўғит ташиб чиқишмоқда. Колхозда ҳозир 25-дан ортиқ трактор ва машина ўғит ташиш билан банд.

Шудгорлашдан олдин 1900 гектар ерга 1450 тонна маҳаллий ўғит, 300 тонна суперфосфат солинган.

Бу йил Навоий номли колхоз пахтакорларининг ишлари чакки бўлмади. Улар ҳосилдорликни пландагидан 2,3 центнер оширишга эришдилар. Келгуси йилда бундан ҳам яхши натижага эришиш учун кузги қишки тадбирларни тўла ва сифатли ўтказиш учун курашмоқдалар.

Т. УСМОНОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

БМТДА ТАРҚАТИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 8 декабрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотиң ҳузуридаги СССРнинг доимий ваколатхонаси Л. И. Брежневнинг 7 декабрда Варшавада Польша Бирлашган ишчи партиясининг олтинчи съездида сўзлаган нутқи текстини бу ерда тарқатди.

СОВЕТ—МИСР ДЎСТЛИГИ ХАФТАЛИГИ

ҚОҲИРА, 8 декабрь, (ТАСС). Бугун Асвонда Совет — Миср дўстлиги ҳафталигининг тантанали очилиш маросими бўлди. Асвон губернатори Мустафо Алвоний Миср жамоатчилиги вакилларига ҳафталикни очиш маросимида қатнашаётган чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзи делегациясининг аъзоларига мурожаат қилиб, ҳар икки мамлакат халқлари ўртасида таркиб топган дўстона муносабатларнинг мустаҳкамлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

ПРОТОКОЛ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНДИ

Иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида 1971 йил 2 июндаги Совет-Сомали битимига доир протоколни СССР Олий Советининг президиуми 1971 йил 6 декабрдаги фармони билан ратификация қилди. Бу протокол 1971 йил 5 февралда Москвада имзоланган эди. (ТАСС).

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ХАНОЙ, 8 декабрь. (ТАСС). Озодлик матбуот агентлиги хабар беради: жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари ноябрь ойининг биринчи ярмида Тхиатхиен вилоятида душманнинг 85 солдатини сафдан чиқардилар, 10 вертолётини уриб туширдилар ва 2 ҳарбий эшелонни портлатдилар.

ҲИНДИСТОН ЯРИМ ОРОЛИДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ

ДЕҲЛИ, 8 декабрь. (ТАСС). Ҳиндистон расмий манбаларидан олинган хабарларга кўра, чегаранинг ғарбий участкасидаги турли секторларда уруш ҳаракатлари кенг кўламда давом этмоқда. Чхамб сектори районида шиддатли жанглар бўлмоқда. Бу районда Ҳиндистон қўшинлари ўт очишни тўхтатиш чизиғидан 8—12 километр чекиниб, Тави дарёсининг шарқий соҳилида ўрнашиб олдилар. Ҳиндистон қўшинлари душманни ўт очиш чизиғининг нари ёғигача улоқтириб ташлашга уринмоқда.

Ҳиндистон қўшинлари жанубда, Бармер секторида ҳужумни муваффақиятли равишда ривожлантириб бормоқда. Бу ерда улар Бармер (Ҳиндистон) — Ҳайдаробод (Покистон) йўли бўйлаб Ҳиндистон территорияси ичкарисига 50 километр кириб бордилар.

Ҳиндистон радиосининг хабар беришича, Ҳиндистон армияси шарқий Покистон пойтахти — Дакка шаҳри атрофидаги «Қуршов халқасини қисиб бормоқда». Жессор ва Силхет шаҳарлари ишғол қилинди, бугун эрталаб Покистон қўшинлари Кхулна портидан чиқиб кетдилар. Вилоятнинг шарқида Ҳиндистон қўшинлари «мукти бахини» озодлик отрядлари билан биргаликда Комила шаҳрини қуршаб олдилар. Ҳиндистон армияси бош штабининг бошлиғи генерал Манекшоу Шарқий Покистондаги Покистон қўшинларига мурожаат қилиб, беҳуда қаршилик кўрсатишни тўхтатишга ва таслим бўлишга чақирди.

Деҳлида ўтказилган матбуот конференциясида Ҳиндистон ҳарбий қўмондонлигининг вакили қуролли можаро давом этаётган бир неча кун мобайнида Покистон берган талафотлар тўғрисидаги маълумотларни айтди.

Унинг айтишича, можаро бошлангандан бери Покистон жами 135 танкидан — Ғарбда 116 та ва Шарқда 22 танкдан маҳрум бўлди. Покистоннинг 53 та самолётн уриб туширилди. Ҳиндистон ҳарбий-денгиз кучлари Покистоннинг 8 та кемасини ғарқ қилдилар.

РАВАЛПИНДИ, 8 декабрь. (ТАСС). Покистон ҳарбий қўмондонлигининг вакили бу ерда айтган гапга қараганда, Покистон қўшинлари ғарбда ўт очиш тўхтатилган чизиқ бўйлаб «тактик устунликка эга бўлиб турибдилар». Пунч шаҳри атрофида улар Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штати пойтахти — Сринагар шаҳрига қараб бормоқдалар. Қўмондонлик вакили Ҳиндистон қўшинларининг Ражастон яқинида ҳужум қилаётганлигини тасдиқлади ва улар «Покистон территориясидаги саҳро ичкарисига бирмунча кириб бордилар», деб тан олди. Покистон қўшинларининг шарқдаги чекинишини у «позицияларни тартибга солиш» деб атади.

Покистон қўшинлари Ҳиндистоннинг Чхамб шаҳрини эгаллаб, Ҳиндистон территорияси ичкарисига кириб бораётганлиги бугун Равалпиндида эълон қилинди.

ҲИНДИСТОН—ПОКИСТОН МОЖАРОСИ ВА ПЕКИННИНГ АНТИСОВЕТИЗМИ

Ҳиндистон ярим оролидаги аҳвол кескинлашиб борган сайин Пекин пропагандаси советларга қарши бирин-кетин баёнотлар бериб турибди. Сўнгги уч кун ичидагина ТАСС баёноти хусусида Синьхуа агентлигининг баёноти, «Женьминь-жибао» газетаси «шарҳловчи»сининг мақоласи, Чжоу Энь-Лайнинг Англияда чиқадиган «Санди таймс» газетаси мухбири билан қилган суҳбати берилди. Агар бунга Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой вакилининг Советларга ва Ҳиндистонга қарши айтган гапларини қўшадиган бўлсак, буларнинг ҳаммаси Пекиндаги ашаддий антисоветизм миқёси тўғрисида тасаввур ҳосил қилдиради.

Пекин пропагандаси Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги можарони «Советларнинг гиж-гижлаши» натижасидир, тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган Совет-Ҳиндистон шартномасини эса «қуролли агрессияни авж олдириб юбориш учун Ҳиндистоннинг қўлидаги восита» деб тухмат қилмоқда.

Хитой пропагандаси ва Хитой раҳбарлари фактларга ва мантиққа зид равишда ҳақиқатни бузиб кўрсатмоқда, Хитой халқига нотўғри маълумот бермоқда, Совет Иттифоқи билан бошқа мамлакатлар ўртасига нифоқ солишга уринмоқда.

Айни маҳалда Пекин 1970 йилнинг декабрида бўлган сайловда Шарқий Покистон аҳолиси халқ иттифоқи партиясини якдиллик билан қўллаб-қувватлаганлиги тўғрисида ломмим демаётир. Шарқий Покистон аҳолисининг автономия учун, энг оддий гражданлик ҳуқуқлари ва озодлик учун олиб бораётган кураши тўғрисида, шу йилнинг май ойида Покистон ҳукумати ушбу иттифоқ раҳбарлари билан олиб борилаётган музокараларни барбод этганлиги, М. Раҳмон ва халқ иттифоқининг бошқа раҳбарлари қамоққа олиниб, Покистон ҳукумати маъмурлари билан армияси шарқий Покистон аҳолисини жазолаётганлиги тўғрисида лом-лим дейилмаяпти.

Пекин пропагандаси ўзининг худбин мақсадларини кўзлаб, Покистон маъмурларининг мамлакат шарқий қисми аҳолисига нисбатан ўтказаётган оммавий репрессия ва террорларини оқлаш йўлига, Шарқий Покистон тинч аҳолисидан қонли ўч олишни ҳимоя қилиш йўлига ўтиб олди. Маълум фактларга зид ўлароқ Пекинда пайдо бўлган мақолаларда Шарқий Покистон қочоқлари проблемаси гўё Ҳиндистоннинг «қўпорувчилик фаолияти ва пропагандаси билан» вужудга келтирилган, деб даъво қилинмоқда.

Хитой пропагандаси Ҳиндистонни шарқий Покистонлик ўн миллион қочоқни гўё «ўз томонига ўтказиб олди», деб айблаб, шу гапининг далили учун 1959 йилда Тибетда бўлган исённи мисол қилиб келтирди. «Жэньминь-жибао»нинг сўзларига кўра, ўшанда «неча ўн минглаб Хитой фуқароси» Тибетдан Ҳиндистонга қочиб ўтган эмиш. Шундай қилиб, Пекин ўзини-ўзи шарманда қилиб қўйди. Зотан, «неча ўн минг» Хитой гражданлари ва миллион-миллион Покистон гражданлари сиёсий ва бошқа важлардан бошпана излаб қўшни мамлакатларга кочиб кетаётган экан, Хитойнинг ўзида ҳам, шунингдек Хитой ҳимоя қилиб чиқаётган доираларда ҳам иш силлиқ кетаётган бўлмаса керак.

Мао раҳбарлиги империализм кучлари билан биргалашиб ҳаракат қилиб, Ҳиндистон ярим оролидаги воқеалар муносабати билан Совет Иттифоқи тутган равшан позицияни бузиб кўрсатишга уринмоқда. Бу позиция яхши маълум: Совет Иттифоқи Шарқий Покистондаги хунрезлик дарҳол тўхтатилишини ҳамда бу ердаги можаро маҳаллий аҳолининг қонуний ҳақ-ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳурмат қилиш асосида сиёсий йўл билан бартараф этилишини қатъий талаб қилмоқда. (ТАСС).

ПОКИСТОН ҲУКУМАТИНИ ТУЗИШГА ДОИР

РАВАЛПИНДИ, 8 декабрь. (ТАСС). Покистон президенти генерал Яҳёхон ўнг партиялар блоки раҳбари Нурул Аминга ва Покистон халқ партиясининг бошлиғи З. А. Бхуттога Покистон ҳукумати тузишни таклиф қилди. Яҳёхоннинг шу ҳусусдаги баёнотида бундай дейилади: янги ҳукуматда бош министр лавозимини Нурул Амин, бош министр ўринбосари лавозимини З. А. Бхутто эгаллаши лозим.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ" МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ОЛТИ МИНГ СЎМЛИК «ҲАЙФСАН»

«Бу гал қалам тиғига олган қаҳрамонимиз ишда сўзамол, зукко, суҳбатда ипакдек мулойим, сертакаллуф, меҳмондорчиликда сипо аёл. Касби — болалар врачи, мансаби — Олмалиқ шаҳридаги сил касалликлар диспансерининг бош врачи Лидия Григорьевна Ким..».

Газетамизнинг шу йил 18 сентябрь сонида босилган фельетонда диспансернинг бош врачи қаллоблик йўлига ўтиб олганлиги танқид қилинган эди. Л. М. Ким касалхонада узоқ муддат ётган беморларни буйруқ билан касалхона хизматчисига айлантирган. Ведомостга ёзилган пуллар эса турли баҳоналар билан бош врачнинг ҳамёнига келиб тушган.

Область контроль ревизия бошқармасининг ходимлари Лидия Григорьевнанинг бу «фаолияти»ни фош этишганда Олмалиқ шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимидаги айрим кишилар унга ҳайфсан бериш билан қаноат ҳосил қилишганди.

Газетада фельетон босилгач, редакция текшириш ва чора кўриш учун Олмалиқ шаҳар ижроия комитетига ҳавола қилган эди. Яқинда фельетоннинг текшириш натижалари редакциямизга шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ А. Қоражонов йўллаган хатдан маълум бўлди.

Жавобда айтилишича, фельетонда келтирилган фактлар асосан тасдиқланган. Давлат маблағини сарфлашда йўл қўйган камчиликлари учун бош врач Л. Г. Ким ўз вазифасидан четлатилиб, текшириш натижалари жиноий иш қўзғаш учун шаҳар прокуратурасига оширилган.

Н. А. НЕКРАСОВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА

УЛКАН ДАҲО ОБИДАСИ

Республикамиз нашриётлари улуғ шоир юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олмоқда. Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти шоирнинг икки томлик танланган асарларини нашрга тайёрлади. Шу кунларда Н. А. Некрасов асарларининг иккинчи томи «Русияда ким яхши яшайди» поэмаси нашрдан чиқди.

Шоирнинг «Русияда ким яхши яшайди» асари буюк қалам соҳибининг чуқур ҳаётий кузатишлари, мушоҳидалари, кўрган-кечирганлари, қалбида туғён урган ўй-хаёллари самарасидир. Некрасов оддий халқ оммасининг бошидан кечирган бутун азоб-уқубатларини, орзу-умидларининг гувоҳи бўлди. «Ҳам бой, ҳам юпун» Россиянинг ўша даврдаги ҳаёти, шоир қалбини ларзага келтирди. Бу ларза шеърий туғёнга айланиб, «Русияда ким яхши яшайди» достонида ифодаланди.

Тарихдан маълумки, Россияда 1861 йилда крепостной ҳуқуқ бекор қилинди. Бироқ, деҳқонлар расман озодликка чиққан бўлсаларда, амалда эса ўша қашшоқликларича қолдилар. Бу реформа ҳақида зиёлилар орасида турли баҳслар юрди. Буржуа зиёлилари бу реформани мақтадилар. Революцион демократ зиёлилар эса унинг сохталигини фош қилиб ташладилар. Бахт излаб, бахтсизлик, яхшилик истаб, ёмонлик чангалида қолиб келаётган крепостнойлар, қашшоқ деҳқонлар ҳаёти Некрасовни монументал, поэтик асар яратишга илҳомлантирди.

Поэмада етти деҳқон саргузашти, саёҳатнома тарзида баён этилади. Етти деҳқон «Русияда ким яхши яшайди?» деган саволга жавоб топмоқчи бўладилар. Улар кўп жойларда бўладилар, лекин, ҳеч қаерда излаган саволларига аниқ жавоб топа олмайдилар.

Асар ғоясида ўша даврдаги Россия ҳаётининг оғир томонлари, ҳаётий масалалари ётади.

Қайси йилда — чама қил,
Қайси элда — ўйлаб боқ:
Катта карвон йўлида
Учрашди етти деҳқон.
Бурундиқли аймоғи,
Шўрпешона тумани,
Бўш-тақир улусида
Енма-ён қишлоқлардан
Ямоқзор, жулдирравот,
Яланғоч, Ушуқтепа,
Куйганкенг, Ютоқсарой
Ҳамда Қаҳатқўрғон —
Етти муваққат қарздор.

Мана шу юқоридаги сатрларнинг ўзидан кўриниб турибдики, ўша вақтдаги меҳнаткаш халқ яшайдиган қароргоҳларнинг қайси аҳволда эканлиги «мана мен қандай аянчли номда ва ғамда» деб сўзлайди. Поэмада келтирилган ямоқ, жулдур, куйган, қаҳат ва бошқа сўзлар маъносида жафокаш Русиянинг ҳақиқий манзараси талқин этилган.

Таржимон, Ўзбекистон ССР халқ шоири Миртемир Н. А. Некрасовнинг бу улкан асари устида қарийб чорак асрдан буён ижодий меҳнат қилиб келади. Поэма эллигинчи йилларнинг бошида ўзбек тилига таржима қилиниб, нашр этилди. Таржимон зўр маҳорат билан таржима қилган бу асар устида яна ижодий иш олиб борди. Матбуотда таржима ҳақида чиққан фикр ва мулоҳазаларни ҳисобга олиб, унга сайқал бериб борди.

Мана бугун бизнинг қўлимизда Некрасов юбилейи муносабати билан босилиб чиққан «Русияда ким яхши яшайди» поэмасининг янги нашри. Шуни таъкидлаб айтиш керакки, асар яхши муқова ва қоғозда, сифатли нашр этилган.

Улуғ шоир бундан юз йил илгари яхши кунларни орзу қилиб, улкан асар яратган эди. Унинг орзуси бугунги кунда социалистик жамиятимизда рўёбга чиқди. Ўтмишда буюк кишилар орзу қилган бахтли давр келиб, унинг бахтиёр кишилари бугунги кунда ўша буюк донишмандлардан бири Н. А. Некрасовнинг тўйини зўр шодиёналик билан нишонламоқдалар. Унинг ўзбек тилида чиққан бу поэмаси ҳам шоир юбилейига муносиб совғадир, улкан даҳо обидасидир.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

СУРАТЛАРДА Н. А. Некрасовнинг «Русияда ким яхши яшайди» (чапда), «Аёз» (ўнгда) достонларига В. Серов чизган расмларни кўриб турибсиз.

Т. ОДИЛБЕКОВ фоторепродукцияси.

ШИФОКОР ҚАЛБИ

(ОЧЕРК)

ТЕЛЕФОН устма-уст ташвишли жиринглади. Хонадон соҳибаси уйқусираб ёнидаги аппаратга қўл чўзди. Пайпаслаб уни топди.

— Эшитаман,— хонадон соҳибасининг овози чарчаб ётганиданми ёки уйқу туфайлими, бўғиқроқ эшитилди.

— Евгения Николаевна, бу ўзингизми? Кечирасиз, навбатчи врач безовта қиляпти. Ҳозир оғир бир хастани олиб келишди, бу ердагилар эплашолмайдиганга ўхшайди...

— Машинага айтинглар, йўлга чиқсин, мен кутиб тураман!

Унинг овози энди бардам, буйруқдай эшитилди. Соҳиби хонадон ўрнидан турди. Чироқни ёқди. Девордаги юмалоқ соатга қаради. Тунги уч эди.

Бир неча минутдан сўнг ташқаридан машина сигнали эшитилди: «Келди!»

Эски нусха «Москвич» пойтахтнинг Богдан Хмельницкий кўчасидан ўтиб, Бешёғочга бурилди. Сўнгра Анҳор бўйлаб Қизил майдон томон елиб кетди. Орқа ўриндиқда ўтирган аёл кўзлари билан ташқари тикилиб, индамай хаёл суриб борарди. Сукунат оғушида ором олаётган шаҳар, борлиқни чароғон қилиб юборган электр чироқлари, кимсасиз, кенг асфальт кўчалар унинг кўнглига бироз таскин берса ҳам, қалбининг аллақаерида бир неча минутдан сўнг юз кўришадиган оғир ҳаста ҳақидаги ноаниқ тасаввурлар ғужғон ўйнарди.

Бу унинг биринчи бор тунда, бемаҳалда чақирилиши эмас. Бундай чақирилишлар унинг ҳаётида юзлаб бўлган. Бошқа шаҳарлардан, бошқа районлардан, ҳатто қўшни республикалардан ҳам чақиришарди уни. Лекин, барибир ҳар сафар у биринчи бор даволашга кетаётгандай ташвишланарди, ўйланарди. Бу яхши ҳислатми ёки ёмон ҳислатми, унинг ўзи ҳам аниқ билмасди. Лекин у тахминан касалнинг қанақалигини, дарҳол қандай чора кўриш лозимлигини, айни пайтда хастанинг қандай азоб чекаётганлигини кўз олдига келтириб кўришга уриниб кўрарди. Бу гал ҳам у ана шундай ўй-хаёллар билан чурқ этмай борарди.

Машина касалхона дарвозаси олдига келиб тўхтади. Ичкаридан оқ халат кийган уч-тўрт киши чиқди. Уларнинг бири машинадан тушаётган аёл олдига келди.

— Келдингизми, Евгения Николаевна? Илож бўлмади...

— Нима гап,— деди унинг гапини чўрт кесиб Евгения Николаевна,— қачон олиб келишди, диагнози қанақа? Ҳарорати қандай?...

У ичкари кириб бораркан, ёнидагиларга бирин-кетин саволлар бериб борарди.

— Запси Бекменово деган аёл, «Ташсельмаш» ишчиси экан, икки литр чамаси қон йўқотган, ҳарорати баланд, ўзини билмайди, скорийда келтиришди...

— Тезда қон қуйиш аппаратларини тайёрланг, Тамара Сергеевна, сиз менга ёрдам берасиз, Ҳалима Олимовна қаерда? Операцияга ҳозирлик кўрсин, мабодо зарурат бўлиб қолса... Бемор қаерда ётибди?!

— Қабулхонада...

Мана, ёп-ёруғ қабулхона. Бир четда ёзув столи. Унинг устида рўйхат журнали, стаканда бир нечта градусник. Чап томонда оқ чойшаб ёпилган диваннамо кровать. Икки-уч киши билан хонага кириб келган Евгения Николаевна диван-кроватда ётган хастага тикилди. Унинг икки кўзи юмуқ, ўсиқ қора қошлари чимирилган, юпқа лаблари, ички азобдан бўлса керак, маҳкам юмулган, суяклари бўртиб чиққан озғин икки чеккасида мунчоқ-мунчоқ тер доналари ялтирайди. Буғдойранг юзининг ҳаддан ташқари оқариб кетганлиги шундоқ билиниб турарди.

— Қон қуйиш хонасига олиб киринглар!..

БЕМОР янги хонага олиб ўтилди. Тунги соат уч яримда яна бир инсон ҳаёти учун жанг бошланди. Унинг тепасида шприц ушлаб турган шифокор кўринишдангина босиқ, ҳаяжонсиз, совуққон кўринарди. Аслида эса шу аснода унинг мияси ҳисоблаш машинасидан ҳам тезроқ ишларди.

— Глюкоза тайёрми? Келтиринг. Раиса Сергеевна, группаси аниқми? Яхши, қон босимини текширинг, сўнгра шлангани уланг!.. Ҳамшира, дилмадрон келтиринг...

Мажолсиз билакда бўртиб чиққан кўк томирга нина санчилди... Кичкинагина нинача! Бизнинг ҳар биримиз ёшлик йилларимиздан бошлаб мактабга келган шифокорлар дастида, поликлиникаларда, касалхоналарда, уйма-уй юриб эмловчи ҳамширалар қўлида бундай ниналарнинг қанча-қанчасини кўрганмиз. Лекин, арзимас, кўзга аранг чалинувчи бу нинанинг инсонларни ажал чангалидан олиб қолишини ҳар доим ҳам ўйлаб кўрмаганмиз! Мана ҳозир ҳам ана шу мўъжизакор нинача бўйлаб томирларга кишини тирилтирувчи ҳаёт дориси, юракни қайта ҳаракатга келтирувчи янги қон заррачалари оқа бошлади.

Евгения Николаевна аппаратга боқиб, қотиб турарди. Атрофдаги врачлар эса унинг ўткир, мовий, бир нуқтага қадалган кўзларига, салқиган, жиддий юзларига, оқ телпак ичидан чиқиб турган қизғиш сочларига, оғзига тўсиб олган оқ докага диққат билан тикилиб туришарди. У ҳозир бир эмас, бир нечта буйруқ бериши мумкин... Ўзини билмай ётган нотаниш, лекин бу ерда ўз хизмат вазифасини адо этаётган барча шифокорлар учун инсон деб аталмиш киши ҳаётини сақлаб қолиш учун улар ўша буйруқларни бажонидил адо этишади.

Қон қуйиш ярим соатча давом этади. Мана шундай кезларда минутлар нақадар секинлик билан ўтади. Ҳамманинг нигоҳи Евгения Николаевнада...

Йиғилганлар бу аёлни жуда яхши билишади. Айримлари у билан мана неча йиллардан буён бирга ишлаб, қувончли дамларни, ташвишли кунларни бирга баҳам кўришади. Унинг табиати, хулқ-атвори, юриш-туришлари, одатлари—ҳамма-ҳаммаси уларга беш қўлдек таниш. Ҳа, бу аёл—уларнинг раҳбари, бош врачи, ҳамкасби, устози, сирдоши, дугонаси... Бу аёлни улар гоҳо ўзларидан ҳам кўра кўпроқ билишадиганга ўхшашарди.

Энг оғир пайтларда, мушкул аҳволга тушиб қолганларида, нозик операцияларда улар мана шу аёлга —ишонган кишиларига мурожаат қилишарди. У ҳеч қачон йўқ демасди. У ҳар доим солдат каби жангга ҳозиру-нозир турарди.

Бундай қийин дақиқалар Евгения Николаевнанинг ҳаётида жуда кўп бўлган... Ота-онасидан барвақт жудо бўлганида, ўн саккиз ёшида мустақил ишлай бошлаганида кўп азият чеккан. Мамлакатимиз тарихида биринчи марта сайлов бўлганида Пржевальск шаҳар Советига депутат қилиб сайланганида, Фрунзе шаҳар ижроия комитети раиси муовини бўлганида, кейинчалик район соғлиқни сақлаш бўлими мудири бўлганида ҳаёт уни неча бор имтиҳондан ўтказган.

Қирғизистондаги Жалолобод областида бош инспектор, Кўкёнғоқ район касалхонаси раҳбари, Тошкент шаҳрида бош инспектор, 3-туғруқхона бўлим бошлиғи вазифаларида ишлаганида ҳам у осон йўлдан бормади. Ҳамиша-ҳамрўз у одамларга эзгулик қилиш, кишилар мушкулини осон қилиш тўғрисида қайғурди. У бундай ишларни обрў орттириш, яхши кўриниш учун қилгани йўқ. Асло! Евгения ёшлигидан шундай руҳда тарбиялан-ган эдики, у енгилдан—оғирни, осондан—қийинни, сустликдан—ғайратни афзал кўрар эди. Уни ҳеч ким шу руҳда тарбияламади. Йўқ, ҳаётнинг ўзи унга раҳнамолик қилди.

ҚИЙИН бўлса ҳам ўз юртингда ҳамма нарса осон кўчар экан. Ўзга юртдачи? Асти сўраманг?!...

Евгения Николаевна 1960—1962 йиллар мобайнида Яман республикаси пойтахти Сана шаҳрига юборилди. Бегона юртда, азим бир шаҳарда ягона совет хирурги эди у. У совет медицинасининг афзаллигини, Советлар диёридаги шифокорларнинг маҳоратини, ажални ҳамиша чекинтириш инсон измида эканлигини исбот қилиб кўрсатиши лозим эди.

Ўлим бўлиши мумкин эмас эди бу ерда!.. Нажот излаб келганлар фақат даво топиши лозим эди!.. «Совет ҳакимаси уста» деган фикр туғдириши керак эди бу ерда!.. Акс ҳолда ҳеч ким келмай қўйиши, ишонч йўқолиши, совет врачи номига бир зумда доғ тушиши ҳеч гап эмас эди бу ерда!... Бундай ҳис-туйғулар ишни беш-ўн карра мушкуллаштирарди... Биринчи операция: кўзи ёримаган аёл ва унинг боласи ўлимдан сақлаб қолинади. Иккинчи операция: миршаб кўр ичакдан халос этилади. Учинчи операция: машина остига тушиб қолган ёш йигит ҳаётга қайтарилади... Осипова хонимнинг шуҳрати бутун Яман бўйлаб ёйилади. Пўлат ирода, ўз касбига ишонч, маҳорат! Уни машҳур қилган фазилатлар мана шулар эди.

Ямандан у яна қадрдон Тошкентига, ўзи биринчи ғишт қўйган 6-туғруқхонасига қайтиб келди. Унинг бу ерда жуда кўп ҳамкасблари, шогирдлари ишларди. Г. К. Кошева, Ф. С. Мирошникова, Б. Л. Ярославская, Х. О. Оғалиқова, С. С. Юсупова, Х. З. Ҳакимова, Е. Г. Газарянц —Евгения Николаевнанинг улкан тажрибасидан баҳраманд бўлган шифокорлар. Мана бугун ҳам улар билан бирга ишламоқда. Мана ҳозирги қийин дақиқаларда ҳам улар ёнида.

...Бемор инграб кўзини очди. Евгения Николаевна фариштадек унинг боши узра энгашди.

— Қалайсиз,—деди у ўтамулойимлик билан хаста аёлнинг пешонасини, тўзғиб кетган сочларини силар экан.

Хастага ҳозир кўп гапнинг ҳожати йўқ. Унинг кўзларидан ҳаётини сақлаб қолган шифокорларга бўлган меҳр-муҳаббати, миннатдорчилиги ғоят равшан жилоланиб турарди...

Шундай қилиб яна бир одам ҳаётга, дўстлари, бола-чақалари оғушига қайтарилди. Ҳамманинг юзига шодлик югурди.

Евгения Николаевна ўрнидан туриб соатига қаради. Эрталаб соат саккиз. Демак, улар беш соат ажал билан олишишибди. Беш соат! Беш соатлик ташвиш!.. Айтишга осон. Унинг ҳар дақиқасини ўлчаш учун мезон яратилмаган ҳали!...

ЕВГЕНИЯ Николаевна чарчаганини сезди шекилли, халатини ечиб, кабинетига чиқиш учун тараддудланди. Шу пайт унинг қулоғига кимнингдир овози чалинди:

— Евгения Николаевна, оғир касал олиб келишди, маслаҳат берсангиз...

Ҳамма яна қабулхона томон шошилди.

...Навбатдаги операция тушга яқин тамом бўлди. Хаста операциядан яхши чиқди. Евгения Николаевна ўз хонасига борар экан, бошқа касалхонада ётган турмуш ўртоғи эсига тушди. «Мишадан хабар олиш керак, роса хафа бўладиган бўлди» деб ўйлади.

Унинг кабинети олдида ўрта яшар аёл унга пешвоз чиқди. Салом-аликдан сўнг аёл уялибгина гап бошлади.

— Кечирасиз, Евгения Николаевна, бизникига кечроқ бирров кириб чиқсангиз, биринчи Саракульская, 80-уйда турамиз, ёдингиздадир? Адашингиз Евгения етти ёшга тўлувди. Етти йил муқаддам, шу ерда, ўз қўлингизда туғилган эди. Сиздек бўлсин, деб номингизни қўйган эдик ўшанда...

Евгения Николаевна ерга қараб бирзум хаёл суриб қолди... Ҳа, элас-элас ёдида. Шундай воқеа бўлган эди. Бир неча йил муқаддам қиз кўрган бир аёл унинг номини қизига қўйишни ундан ўтиниб илтимос қилган эди...

— Миннатдорман, бугун вақт зиқроқ, бошқа вақтда борарман.

— Бир зумгина, Евгения Николаевна, қизим катта бўлса, сизга ўхшаган шифокор бўлишини жуда-жуда орзу қиламан...

Евгения Николаевна «йўқ, қўйинг, шифокор бўлиш қийин, жуда ҳам қийин» демоқчи бўлди-ю, лекин индамади... Ҳа, ҳақиқий, ўз касбининг устаси, жонкуяр, моҳир шифокор бўлиш чиндан ҳам қийин. Лекин, бу муқаддас касб Е. Н. Осиповага шон-шуҳрат келтирди.

Республикада хизмат кўрсатган врач Е. Н. Осипованинг меҳнатларини партия ва ҳукуматимиз юксак қадрлади. У қатор ҳукумат мукофотлари ва фахрий ёрлиқлар олишга мушарраф бўлди. Қалби дарё, ўзгаларга яхшилик қилишни улкан бахт деб билган заҳматкаш Евгения Николаевнанинг номи минглаб оналар қалбида яшайди. Зотан инсонлар қалбида яшашдан ҳам каттароқ бахт бормикин, дунёда!..

Р. УМАРОВ.

ИЛҲОМ ЧАШМАСИ

Қадимдан рассомлар диққатини Н. А. Некрасов асарлари кўп қизиқтириб келган.

XIX асрнинг иккинчи ярмидан бошлабоқ рус рассомлари учун жанговар, курашувчан Некрасов шеърияти учун илҳом чашмаси вазифасини ўтади.

1863 йили Петербургда Н. Цевлевнинг «Рассом ҳазиллари» сарлавҳали альбомлари нашр этила бошлади. Уч марта чиққан бу альбомнинг ҳар бири Некрасовнинг «Гадой ва олифта», «Деҳқон», «Извош» каби асарларига ишланган расмлар билан очиладди.

Уша даврда яратилган баъзи бир альбомлар фақат Некрасов асарлари сюжетига қурилган. Жумладан, 1865 йили рассомлардан Н. Цевлев А. Лебедов билан «Н. А. Некрасов шеърларига ишланган расмлар» сарлавҳаси остида иккита альбом нашр эттиради. Биринчи альбомдан Цевлевнинг Некрасов шеърлари асосида яратган ўнта тошбосма расмлари ўрин олган. Жумладан, унга «Тунда борар эдим»..., «Аёз», «Энага», «Қишлоқда», «Азоб», «Гадой ва олифта», «Деҳқон», «Чорбозорчи», «Саша», «Извош» асарларига, иккинчи альбомга асосан «Уғри», «Халқ йўлидаги хаёл», «Орина, солдат онаси» каби ўнта шеърга А. Лебедев чизган расмлар киритилган. Бу альбомда Некрасов асарларининг ғоявий мазмуни чуқур ёритиб берилган. «Азоб» расмида қурби етмайдиган оғир меҳнатдан эзилган деҳқон аёлининг тол тагида ётган чақалоққа эгилиб турган ҳолати тасвирланган.

Орадан бир неча йил ўтгач, А. Лебедовнинг ўзи «Некрасовдан баъзи бир нарсалар» номида альбом нашр эттиради. Бундан шоирнинг портрети ва унинг асарларига ишланган яна ўнта тошбосма расм жой олади.

Таниқли рус рассоми Б. М. Кустодиев (1878—1927) ҳам Некрасов асарларига расм ишлаш устида муваффақият билан иш олиб борди. У 1921 йил шоирнинг олти шеърига расм чизиб, халқнинг ҳаққоний ҳаёти ва рус табиати манзараларини усталик билан тасвирлаб берди. Шунингдек, бошқа бир рус рассоми Н. Купреянов ҳам Некрасовнинг «Мозой бобо ва қуёнлар» каби шеърларига расмлар чизишда кўпгина хизмат қилди.

Некрасов ижоди А. Толстов, В. Серов, С. Герасимов ва бошқа таниқли совет рассомлари диққатини ҳам ўзига жалб этди.

Некрасовнинг «Русияда ким яхши яшайди» поэмасига ишланган В. А. Серов расмлари совет бадиий графикасининг олтин фондидан жой олишга муваффақ бўлди. Томошабинлар кўз олдидан қатор ижтимоий типлар ўтади: деҳқонлар, помешчиклар, поплар, ҳунармандлар, зиёлилар. Шу билан бирга томошабинлар кўз ўнгида ўша даврдаги ишонарли ҳаққоний ва ҳаётий халқ турмушининг манзаралари намоён бўлади. Рассом рус деҳқонлари ҳаётини қўшиб-чатмасдан, қандай бўлса шундайлигича тасвирлаб, тинимсиз ижтимоий ҳақиқатни қидирувчи, озодликка интилувчи некрасовона қаҳрамонларни, уларнинг пок туйғулари, ойдин орзуларини усталик билан кўрсатиб берди.

Некрасовнинг «Русияда ким яхши яшайди» поэмасига чизган С. Герасимов расмлари ҳам ўзига хос жозибага эга. Шунингдек, бу поэма устида А. Толстов, Д. Шмаринов сингари таниқли совет рассомлари ҳам иш олиб борди. Уларнинг ҳар бир асарга ўзига хос услубда ёндошиб Некрасов образларининг янги-янги қирраларини очиб берди. Революциядан олдинги крепостной Россиянинг кечмишини, рус деҳқонларининг аянчли аҳволини поэмада тасвирлангандек чизиб, совет тасвирий санъатининг ривожига самарали ҳисса қўшдилар.

Некрасов ижоди рассомлар илҳомининг туганмас манбаи бўбўлиб келди, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолаверади.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

САЙЁҲ

Н. А. НЕКРАСОВ

Шаҳарда бўрилар изғир ҳар куни,
Аёлу болага қилишиб таҳдид.
Табиий деб топар одамлар буни,
Улар ҳам бўрига қилишар тақлид.
Бўрилар энг хилват уйда ҳам дайдир,
Русияни қоплаган улар галаси!
Қирчанғи отлар ҳам тезда тугайди...
Қишлоққа кетсакми? Эндими? Мерси!
Кафтдек оқ бақалар атрофин ўраб,
Пруссиялик барон бир ўзи танҳо,
Кезар Россияни ўрганиб, сўраб,
Бахтсиз мамлакатнинг хилвати аро:
— Сизларда нон мўлми? «Йўқ, ҳатто кўмач!»
— Молларингиз қайда? «Тамом қирилган!»

Чурқ этмай одамлар китобни кўргач—
Нари қочиб қолди. «Раҳм қил, эгам!
Миршабга элт уни — бизга керакмас,
Ўтган йил йўловчи сотган китобин,
Ярим танга тўлаб бир жуфтига, бас,
Чеккан эдик сўнгра минг сўм азобин.»
Немис ўйга чўмди: «Тавба, бу не ҳол?
Мактабга катта қулф осибди обдон.
Толлар қовжирабди, қирилибди мол,
Бу одамлар қандай тўлашар ўлпон?»
«Нимани кузатай? Нимани ёзай?»
У ўзича сўзлар бўлиб дилсиёҳ.
Танга, кўмач бериб уларга, ҳай-ҳай,
Сўнг иштаҳасин кузатгин, сайёҳ.

Эргаш МУҲАМЕДОВ таржимаси.

Тошкентдаги117-ўрта мактабда техника воситаларидан фойдаланишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бунинг учун билим ўчоғида алоҳида семинарлар ҳам ташкил этилди. Фан ўқитувчилари техника воситаларидан фойдаланиш йўллари ҳақида амалий кўникма ҳосил қилдилар.

Суратда: мактаб директори Исроил Аҳмаджонов ўқитувчилар билан «Дарсда техника воситаларидан фойдаланиш» деган мавзуда суҳбат ўтказмоқда.

М. РЎЗМУҲАМЕДОВ фотоси.

ПАРТИЯ РАҲБАР ХОДИМЛАРИНИНГ ЎҚИШИ

Ўзбекистонда партия ташкилотлари секретарларининг республика тармоқ семинарлари ўз ишини давом эттирмоқда. Бу семинарларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирган. Тошкентда бўлиб ўтган ана шундай семинарда олий ўқув юртлари партия комитетлари ва партия бюроларининг секретарлари учрашадилар. Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри Ғ. Абдураҳмонов олий маълумотли мутахассислар тайёрлашни ривожлантириш ва яхшилаш истиқболлари тўғрисида ҳамда олий ўқув юртларида илмий тадқиқот ишларини ташкил қилиш ҳақида доклад қилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. З. Ҳамидхонов «фан-техника революцияси ва олий таълим» деган темада лекция ўқиди. Партия сиёсатини рўёбга чиқаришда бошланғич партия ташкилотларининг ролини янада ошириш тўғрисида, партия қурилишининг ленинча принциплари ва КПСС XXIV съезди қарорларида бу принципларнинг ижодий ривожлантирилиши ҳақида олий ўқув юртларида ўқув процессини илмий ташкил этишнинг асосий принциплари тўғрисида ҳам лекция, докладлар ўқилди.

Олий ўқув юртлари партия ташкилотларининг тажрибаси жумладан, шу партия ташкилотларининг ўқув процессини студентлар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларга, партия группаларининг фаолиятига, партия йиғилишларини ўтказишга, жамоат ташкилотларига раҳбарлик қилиш ишига таъсири юзасидан тажриба алмашинди.

(ЎзТАГ).

ЧЕВАРЛАР ҒАЙРАТИ

Бу фабрика социалистик Бекободнинг кенжа корхоналаридан ҳисобланади. Унинг ишга туширилганидан буён бир неча йилгина вақт ўтди. Лекин тикувчилик фабрикасининг аҳил ва иноқ чеварлари маҳсулот ишлаб чиқаришни муттасил кўпайтириб, сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришда ҳам дуруст натижаларга эришишяпти.

Чеварлар шу йилнинг ўтган ўн ойи давомида маҳсулот реализация қилиш планини 102 процентдан ошириб адо этдилар. Ҳаммаси бўлиб салкам 1 миллион 300 минг сўмлик турли хил тикувчилик буюмлари қўлдан чиқарилди ва буюртмачиларга етказиб берилди. Бу ўтган йилнинг шу даврида ишлаб чиқарилган маҳсулот миқдорига қараганда 31,8 процент кўпдир. Шунингдек меҳнат унумдорлигини ошириш борасида эришилаётган ютуқлар ҳам чакки бўлмаяпти. Ҳозир ҳар бир ишчининг меҳнат унуми ўтган йил шу даврдагига қараганда деярли 27 процент кўпроқни ташкил этмоқда.

Бекободлик тикувчилар йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун янги социалистик мажбурият олиб, меҳнат қилмоқдалар.

Суратда: 6-туғруқхона бош врачи, республикада хизмат кўрсатган врач Е. Н. Осипова (чапдан учинчи) ўз ҳамкасабалари билан.

А. АБАЛЯН фотоси.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

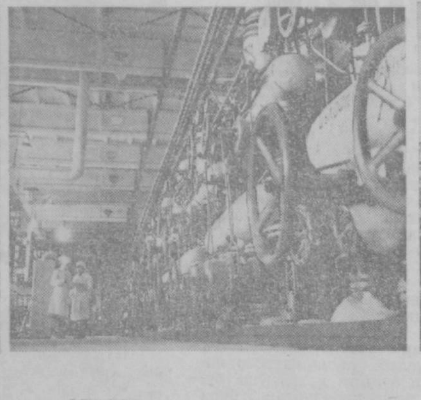
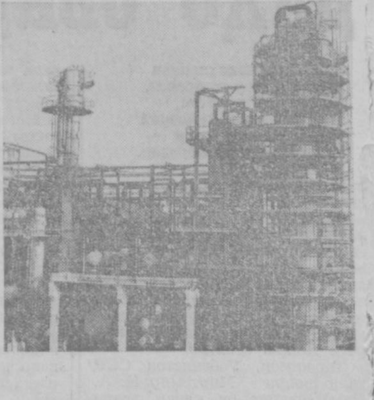

ПЕНЗА. «Счетмаш» заводи янги маҳсулоти бўлган ҳисоблаш машиналарининг дастлабки намуналари конвейердан тушди. «Искра-110» машинаси микроэлектроникада ишлайди, механик машиналарга қараганда тўрт марта тез ҳаракат қилади. Суратда: монтажчилар Зинаида Горячева (олдинда) ва Надежда Болеева аппаратлар сифатини текширишмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН. Амударё соҳилларидан Қарши чўлигача обиҳаёт канали қурилмоқда. Толимаржон сув омбори 1 миллиард кубометрдан зиёд сувни ғамлай олади. Бундан ташқари канал трассасида олтита қудратли насос станциялари ўрнатилмоқда. Бу станциялар Амударё сувини 130 метр баландликка кўтариб беради. Суратда: насос станцияси қурилишида.

ОДЕССА области. Червонознаменск қанд заводи маҳсулот бера бошлади. Янги корхона ҳар суткада 3 минг тоннага яқин лавлагини қайта ишлаш қувватига эга. Суратда: заводнинг лавлаги қайнатиш цехи.

ГРОЗНИЙ. А. Д. Шерипов номли нефтни қайта ишлаш заводида мамлакатда энг йирик ҳисобланган технологик қурилма қад кўтаряпти. Суратда: қурилманинг умумий кўриниши.

Ю. НАБАТОВ, Р, ҲАМИДОВ, И. ПАВЛЕНКО ва Р. ДИК фотолари. ТАСС фотохроникаси.

СТУДЕНТЛАРИМИЗ ҚИЕФАСИ

БИЛИМ ВА МЕҲНАТ

Тарбия воситалари орасида ўз аҳамияти ва натижалари жиҳатидан муҳими ва ҳал қилувчиси меҳнатдир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев студентларнинг Бутуниттифоқ слётида сўзлаган нутқида: **«Тарбиявий ишда икир-чикир нарса бўлмайди ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Чунки, бу ўринда гап энг мураккаб ва масъулиятли иш тўғрисида — келажак бинокорларининг диди ва характерини шакллантириш тўғрисида, уларнинг қалби ва ақлини чиниқтириш тўғрисида бораётир»** деган эди. Ёшларимиз билимларни эгаллаш, янги жамиятни барпо қилиш соҳасидаги умумий меҳнатда қатнашиш орқали келажакда янги коммунистик жамият қуриш йўлида фаол иштирок этадилар. Бундай жамиятни эса фақат ҳозирги замон билими асосидагина қуриш мумкин.

Студентликка қадам қўйган вақтда йигит-қиз одатда ўз характери ташкил топа бошлаган, эътиқод ва ҳаётий идеаллари вужудга кела бошлаган ёшда бўлади. Шу даврда ёшларда ҳаётни фалсафий нуқтаи назардан англашга жиддий қизиқиш уйғонади.

Янги кишини тарбиялаш ҳам аввало, унда марксча-ленинча илмий дунёқарашни вужудга келтириш, демакдир. Ёшлик — шахснинг билимлар орттириш, ахлоқий такомилланиши даври экан, бу даврда ҳар бир йигит-қиз ўз дунёқарашини чуқурлаштириб, ҳаёт ҳақида, кишилар тўғрисида ҳартомонлама ўйлай билишга ўргата бориши, билимларини эътиқодига айлантира олган бўлиши керак. Эътиқод — билимга асосланади билим тажрибада синалгач эса эътиқодга, дунёқарашга айланади. Коммунистик ахлоқни тарбиялаш эса коммунистик ғояларни ўзлаштириш ва уларни турмушга татбиқ этиш учун амалий курашдан иборат. Шунинг учун билим, эътиқод ва ҳаракат бирлиги жуда катта аҳамиятга эгадир. Эътиқодлар одамнинг ишларида намоён бўлмаса, бу нарса шу кишининг ахлоқий бурдсизлигини, унинг иродаси ва характери заифлигини кўрсатувчи белгидир.

М. И. Калининнинг ёшларга қарата айтган ушбу сўзларини эслатиб ўтмоқчимиз: **«Жиддий равишда ўз мавқеини аниқлаб олиш — ўз ҳаёт йўлингни белгилаб олиш демакдир, ўз характерингни, ўз маслагингни, эътиқодингни шакллантириш, ўз истеъдодингни топиш демакдир. Буларга эришиш учун шошилиш зарур».**

Ижтимоий фойдали умум халқ меҳнатида иштирок этиш ҳам ёшларни аҳлоқ тажрибаси билан бойитади, уларда юксак аҳлоқий фазилатларни шакллантиришга ёрдам беради. Фикримизнинг далили сифатида республикамизда юқори малакали инженер-кадрлар етиштиришга салмоқли ҳисса қўшаётган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ҳаётидан олинган фактларга мурожаат этайлик. 8 минг студент ўқийдиган бу улкан даргоҳда, илм билан меҳнат тарбияси яхши йўлга қўйилган. Ёзги таътил даврида студент қизлар Тошкент тўқимачилик комбинатида ишчи аёллар билан ёнма-ён туриб фидокорона меҳнат қилдилар. Айниқса, 2-курс студентларидан М. Файзиева, Г. Бердиева, М. Қодирова каби студент қизлар берилган топшириқни ошириб адо этдилар.

Йигитлар эса турли шаҳарларга бориб, қурилиш отрядларида ишладилар. Химия-технология факультети студентларидан М. Мирраҳимов, М. Риҳсиев ва бошқалар Урганч шаҳридаги янги аэровокзал қурилишида меҳнат намуналарини кўрсатдилар.

Чиндан ҳам, одатда илмда илғор ёшлар меҳнатда ҳам ўрнак бўладилар. Бу жараёнда ёшларда ахлоқий эътиқод шаклланибгина қолмасдан, балки янада мустаҳкамланади, такомиллашади, уларнинг онги ўсади, маънавий жиҳатдан тажриба тўпланади.

Билим — асослар-асоси бўлиб, коммунистик ахлоқ билим ва эътиқодларга асосланади. Шундай экан, ёшлар Лениннинг, агар совет мамлакатининг ёш авлоди билимларни эгалламаса, коммунизм фақат истак бўлиб қолади, деган доҳиёна сўзларини унутмасликлари керак.

Эркина САЛИМОВА,
фалсафа фанлари кандидати.

Янги универсал магазин

Товоқсой посёлкасида очилган янги универсал магазин аҳолига савдо хизмати кўрсатишга киришди. Магазин 24 ишчи ўринли бўлиб, савдо қилиш учун ҳар жиҳатдан қулайдир.

Ғазалкент шаҳрида очилган махсус сут магазини хизматидан ҳам аҳоли мамнун бўлмоқда. Яқин келгусида Бўстонлиқ районининг яна бир қатор қишлоқларида аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган моллар билан савдо қилувчи дўконлар очиш мўлжалланмоқда

Қизлар клуби

Янгийўлдаги озиқ-овқат техникумида ташкил этилган қизлар клуби ёшлар ўртасида катта тарбиявий иш олиб боряпти. Клуб ишига ўқитувчи М. Валиева раҳбарлик қилмоқда.

Клуб аъзолари яқинда «Гўзаллик нимада», «Жамоатчилик ва шахс» деган темада мунозара ўтказишди. Йиғилишларда қизларнинг ўқуви ва тарбиясига оид масалалар ҳам муҳокама қилинмоқда. Қолоқ ўқувчиларга илғорлар ёрдами кўрсатилаяпти.

ИБН СИНО УСТОЗИНИНГ КИТОБИ

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Ўрта Осиёнинг буюк мутаффакири Ибн Сино ўзининг оламга машҳур «Тиб қонунлари»да Гален номини кўп марталаб тилга олади, унга ўз устозлари қаторидан муносиб ўрин беради. Бу бежиз эмас албатта.

Клавдий Гален қадимги Румонинг таниқли олими, файласуфи, айниқса, тиббиётнинг улуғ зотларидан бири сифатида маълум ва машҳурдир. У фаннинг турли соҳаларига оид 120 дан ортиқ асарнинг муаллифи бўлиб, шулардан саксонтаси медицина илмига оиддир. Галеннинг асосий асари 16 жилдлик «Анатомия ҳақида» китобидир. Унинг тўққизтаси бизгача етиб келган.

Медицина тарихида бутун бир даврни очиб берган. Гален асарлари кейинги 1500 йил мобайнида ҳам Шарқда, ҳам Ғарбда кенг шуҳрат қозонди. Унинг номи тиббиёт илмининг фақат Гиппократ ва Ибн-Сино сингари энг улкан намояндалари билан бир қаторда туради.

Галеннинг заковати анатомия ва физиология, терапия ва профилактиканинг энг муҳим проблемаларини қамраб олган тиббий қарашларни тугал жамлаштиришда айниқса баралла намоён бўлди. Гален китоблари неча-неча авлодлар давомида медицина соҳасида стабил дарслик хизматини ўтаб келди ва хусусан Шарқда кўп марталаб нашр этилди.

Галеннинг ҳаёти унинг улуғ ўтмишдоши ва ҳамкасби Ибн Сино ҳаётига бир мунча ўхшаб кетади. Гален (эрамиздан аввалги 200—130 йиллар) ёшлигиданоқ замонасидаги илмнинг асосий муҳим соҳалари билан кенг танишди. Арасту, Феофраст каби файласуфларнинг асарларини пухта ўрганди. Турли илм марказлар, масалан, Искандария, Смирна, Пелопсни кезиб, тиббиёт илмининг порлоқ юлдузларидан таълим олди. 34 ёшида Румога қайтиб, император ва файласуф Марк Аврелий саройида моҳир врач ва хирург сифатида кенг шараф қозонди, ўз даврининг қатор атоқли кишиларини даволади, Румо эҳтиромларида медицинага қизиққан кишилар учун анатомиядан маърузалар ўқиди. Гален ёшлигида табиатан бир мунча заиф бўлишига қарамай, узоқ умр кўрди ва буни ҳар қандай ортиқчаликлардан бутун ҳаёти давомида ўзини тийиб борганлиги билан изоҳлади.

Бизнинг мамлакатимизда тиббиётнинг Гиппократ, Корнелий Цельс, Леонардо да Винчи, Андрей Везалий каби зўр намояндаларининг асарлари чоп этилган. Айниқса, ўзбек олимларининг Ибн Сино «Тиб қонунлари»ни рус ва ўзбек тилларида нашр қилганликлари бутун жаҳонда қизиқиш билан кутиб олинди, улар дунёнинг ўнлаб илмий ва тиббий марказларига юборилди.

Яқинда эса Галеннинг «Одам танаси аъзоларининг вазифаси ҳақида» деб номланган асосий асари биринчи бор мамлакатимизда қадимги манбалар асосида нашр этилди. 20 га яқин бўлимдан иборат бу асарда Гален инсон организмининг ҳамма аъзолари тузилиши ва функциялари ҳақида батафсил сўз юритади. Мазкур китоб «Медицина» нашриёти томонидан тиббиёт тарихчиси, «Ибн Сино» китобининг автори академик В. Терновский таҳрири билан чоп қилинди. Уни қадимги юнон тилидан профессор С. Кондратьев таржима қилган.

Совет биолог ва медиклари илмий тиббиёт отаси Галеннинг бу машҳур асари билан энди чет тиллардаги айрим манбалар орқали эмас, балки бевосита танишиш имконига эга бўлдилар.

И. СУЛТОНОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ ЁРДАМГА КЕЛДИ

«Главташкентстрой»га қарашли авторемонт заводи цехларига ўрнатилган телевизион қурилма орқали ҳозир ишлаб чиқаришнинг қандай бораётганлигини билиб туриш мумкин.

Телевизион камералар корхонанинг асосий ишлаб чиқариш участкаларидан ҳисобланган пайвандлаш, йиғиш ва механика цехларига ўрнатилган. Олтита айланма камера орқали цехлардаги ишларни батафсил кузатиб бориш мумкин. Телеаппаратура ва бошқарув пульти эса директор кабинетига ўрнатилган. Бу тадбир ишлаб чиқариш жараёнларини оператив бошқариш имконини туғдиряпти.

ОБИДАЛАР ХАРИТАСИ

Тошкентлик бир группа археологлар академик Я. Ғуломов раҳбарлигида қадимий обидалар харитасини тузиб чиқдилар. Бу ишни муваффақиятли якунлашда область тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти аъзолари олимларга яқиндан ёрдам бердилар.

Харитада 800 га яқин археологик ёдгорликнинг ўрни ўз ифодасини топган. Ирригация иншоотлари қолдиқлари, тепаликлар, турли қазилмалар ўтказилган жойлар шулар жумласидандир. Ангрен водийси, Тошкент денгизи атрофидаги қадимий жойлар ҳам харитадан ўрин олмоқда.

Файзулла Ҳўжаевич АЛАВУДДИНОВ

Шу йил 8 декабрда узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг область пахтачилик совхозлари тресги директорининг биринчи ўринбосари Файзулла Ҳўжаевич Алавуддинов вафот этди.

Ф. Х. Алавуддинов 1929 йилда Тошкентда туғилди. Ўрта мактабни тамомлагач, Тошкент тўқимачилик институтига ўқишга кирди. 1952 йилда институтни тамомлаб, Уяли жут-каноп заводида бош механик ўринбосари, бош механик ва бош инженер вазифаларида ишлади. 1959 йилда КПСС сафига қабул қилинди. Шундан кейин Ф. Х. Алавуддинов ЎзССР тўқимачилик саноати министрлигига қарашли «Узглавлуб»да старший инженер бўлиб ишлади. 1958 йилда Солдатск жут-каноп заводига директор этиб тайинланди. Ф. Х. Алавуддинов 1962 йилда Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг секретари қилиб сайланди.

Ф. Х. Алавуддинов 1963 йилда Тошкент область партия комитетида бўлим мудири бўлиб ишлади. 1965 йилда Тошкент область пахтачилик совхозлари тресги директорининг биринчи ўринбосари этиб тайинланди.

Ф. Х. Алавуддинов партия ишониб топширган ҳамма вазифаларда ўзининг юксак ташкилотчилик қобилиятини кўрсатди. Юқори малакали мутахассис ишлаб чиқаришни тадбиркорлик билан олиб борди. Иш даврида ўз ўртоқлари орасида катта ҳурматга ва обрўга эга бўлди.

Ф. Х. Алавуддиновнинг ёрқин хотираси қалбларимизда узоқ вақт сақланиб қолади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ.

Спорт

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯГА ЭЪТИБОР

Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими шаҳар физкультура ва спорт комитети, соғлиқни сақлаш бўлими, ЎзССР Маориф министрлиги билан ҳамкорлигида «Умумий таълим мактабларида ўқувчилар жисмоний тарбияси ва Тошкент шаҳрида болалар спортининг ривожланиши» деган темада биринчи марта илмий-практик кенгаш ўтказилди.

Кенгаш пойтахтдаги Димитров номли 9-мактабнинг мажлислар залида бўлиб ўтди. Унда Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими мудирининг ўринбосари ўртоқ Х. Йўлдошевнинг «Халқ маорифи ва мактабларда жисмоний тарбия тўғрисида КПСС XXIV съездининг қарорлари» деган темада доклад қилди.

Нотиқ 145 ва 13-мактабда спорт ишлари яхши йўлга қўйилганлигини таъкидлаб, бошқа баъзи мактаблардаги камчилик ва нуқсонларни кўрсатиб ўтди.

Шаҳар физкультура ва спорт комитети раисининг ўринбосари Т. Ю. Турсунов, «Мактаб ёшигача бўлган болалар ўртасида оммавий спорт ишлари ва Тошкентда болалар спорти» деган темада қизиқарли доклад қилди. 96-мактаб ўқитувчиси Т. Куканов дарсдан ташқари машғулотларни уюштириш тажрибаси ҳақида гапириб берди.

Йиғилганлар айниқса 145-мактаб директори М. И. Елунинанинг докладини зўр қизиқиш билан тингладилар. Шундан сўнг кенгаш қатнашчилари 9-мактаб спорт залида бўлиб, ўқитувчи Ғ. Ғиёсов ўтказган жисмоний тарбия дарсини анализ қилишди.

Кенгаш охирида Ўзбекистон ССР Маориф министрининг ўринбосари И. Х. Тўхтахўжаева якунловчи нутқ сўзлади.

Шунингдек, кенгаш умумий таълим мактабларида жисмоний тарбия ишини яхшилаш ва болалар спортининг кейинги тараққиёти юзасидан муҳим қарорлар қабул қилди.

Ю. АҲМАДЖОНОВ.

ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ— СССР ЧЕМПИОНИ

Жаҳон чемпиони Андрис Андрейко олтинчи марта СССР чемпиони олтин медали билан тақдирланди. У Тошкентда тугаган мамлакат чемпионатида жуда яхши натижа кўрсатди: саккиз ғалаба, ўн икки дуранг. Ғолиб битта ҳам мағлубиятга учрамади. Иккинчи ўринга минсклик гроссмейстер Анатолий Гантварг. чиқди. У чемпиондан ярим очко орқада қолди. Бронза медали собиқ жаҳон чемпиони И. Куперман ва халқаро мастер М. Корховга тегди. М. Корхов бундан ташқари бу турнирда иккинчи гроссмейстерлик баллини ва гроссмейстер номини қўлга киритди. Одессалик бу шашкачи турнирда кўрсатган энг яхши ижодий натижалари учун «Тошкент ҳақиқати» газетасининг совринини ҳам олди.

ВЦСПС спартакиадаси чемпиони Ципес 12 очко билан бешинчи ўринни эгаллади. Турнирнинг энг ёш қатнашчиси Мишчанский (Донецк), ленинградлик халқаро мастер А. Могилянский, Москванинг ўн икки марта чемпиони В. Агафонов ва тошкентлик С. Давидов 11,5 тадан очко тўплашди. Бироқ коэффицентлар жадвали бўйича ҳамшаҳримиз фақат саккизинчи бўлди. Лекин у бутун турнирни мағлубиятсиз ўтказганлигини ҳисобга оладиган бўлсак, Давидовнинг натижасини дуруст баҳолаш керак. Тўғри у бирмунча агрессиврок ўйнаганда ва спортчилар тили билан айтганда «омади келганда» мукофотли ўрин учун курашиши мумкин эди. Бу мусобақалар натижасига кўра С. Давидов мамлакат терма командаси составига киритилди. У келгуси йил Голландия билан бўладиган матчда қатнашади.

Иккинчи ҳамшаҳримиз — Ўзбекистон чемпиони С. Гуляев имкониятлари даражасида ўйнамади. Турнирнинг биринчи бўлимида кучли бешлик сафида бўлса ҳам, маррага яқин учта мағлубиятга учраб, 9,5 очко билан қолди. Бу унга 14-ўринни беради. Аммо 3 миллион шашкачи ўртасида ўнтўртинчи бўлиш ҳам фахрли.

Пойтахтимиздаги Санъат саройида турнир тантанали равишда ёпилиб, ғолибларга медаллар ва жамоат ташкилотларининг турли мукофотлари топширилди.

Е. ЧЕРКАССКИЙ.

Редактор **А. ИСМОИЛОВ.**

Реклама ва эълонлар

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
31 ДЕКАБРДАН 10 ЯНВАРГАЧА
МУЗ УСТИДА БАЛЕТ ТОМОШАЛАРИ
П. ЕРШОВ.
„КОНЕК ГОРБУНОК"
(2 парда 10 кўринишли)
МУЗ УСТИДА РАҚС
НОВОСИБИРСК ХАЛҚ ЁШЛАР АНСАМБЛИ ИЖРО ЭТАДИ
Ансамблнинг бадиий раҳбари—Лев Николаевич БЕЗЗУБИК.
ТОМОШАЛАР: кундуз соат 11, 2 ва 5 да бошланади.
МАКТАБ ВА БОЛАЛАР МУАССАСАЛАРИДАН КЕЛГАН ЗАЯВКАЛАР ҲАР КУНИ ЭРТАЛАБ СОАТ 10 ДАН КЕЧ 7 ГАЧА СПОРТ ЗАЛИДА РЕГИСТРАЦИЯ ҚИЛИНАДИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — Болалар учун. **«Матч-реванш»** (мультфильм), 18.20 — **Н. А. Некрасов** туғилган куннинг 150 йиллигига. **«Бағишладим ўз созимни халқимга».** 19.05 — **«Ахборот»** информацион программаси.

Ўзбек тилида: 19.20 — **«Орол этюдлари»** (телефильм). 19.30 — **Миллионлар ленинча университети.** 19.45 — **Ёш ижрочилар концерти.** 20.20 — **«Ахборот»** информацион программаси.

20.40 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.25 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.40 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Ғазалхон ёшлигим».**

Рус тилида: 21.30 — **Автоинспектор бюллетени.** 21.50 — **«Мангулик кўприклари»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **«Тўлқинда — 02».** 20.30 — **Дўстларимиз эстрадаси.** 21.10 — **«Бережкида ўтган ёз»** (телефильм, рус тилида).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/XII да **Севилья сартароши,** 11/XII да **Риголетто.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/XII да **Табассум ўғрилари,** 11/XII да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/XII да **Ажаб савдолар,** 11/XII да **Навоий Астрободда** (билетлар сотилган).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/XII да **Биринчи бўса.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **СОВЕТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

Кино

Дайди (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ НОМЛИ, «КУКЧА», САНЪАТ САРОЙИ, «СПУТНИК», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Квиллер меморандуми — «ЎЗБЕКИСТОН», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Одиссейнинг саргузашти (кундуз соат 11.40, 5 ва кеч 7 да), **Музика садолари** (кундуз соат 1 ярим ва кеч 8 яримда): — «МОСКВА».

Кабириянинг қора тунлари (жуфт соатларда), **Йўлбарс кўрфази** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Анжелика ва қирол (2 серия)— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Мактаб ўқувчиларининг қишки каникул кунларида
31 декабрдан 10 январгача
КАТТА ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ
„ЦИРКДА АРЧА"
Томошалар кундуз соат 12, 3 ва 5 яримда бошланади.
Олдиндан билет сотиш кассаси ҳар куни кундуз соат 11 дан кеч 6 гача ишлайди.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЎРИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

20 декабрь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биология фанлари бўлимининг зоология профили бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Ф. Хўжаев кўчаси, 28-уй)да биология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

К. Я. Султонов: «Кобальт комплекс бирикмаларнинг ёш қорамоллар физиологик кўрсаткичларига ва маҳсулдорлигига таъсири» деган темада;

М. Маликов: «Илон заҳри ферментлар активлигининг заҳарлилик билан алоқадорлиги» деган темада

21 декабрь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих институтининг илмий совет кенгаши (Куйбишев кўчаси, 15-уй)да тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ш. Бердиев: «Ўзбекистонда маданий-оқартув ишларининг урушдан кейинги даврдаги тараққиёти (1946—1958 йиллар), деган темада;

А. Назаров: «Коммунистик қурилиш йилларида Тошкент область Советларининг халқ маорифини ривожлантириш ҳамда меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш учун кураши (1959-1970 йиллар)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

21 декабрь кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг илмий совет кенгаши (47-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ф. М. Муталов: «Тошкент областининг сизот ер юзасига яқин жойлашган майдонлар шароитида ер текислашнинг ғўзанинг ўсиши, ривожланиши ва ҳосилдорлигига таъсири» деган темада;

И. Раҳмонов: «Оқжўхори уруғини йиғиш муддатлари, сақлаш шароити ва усулларининг уруғлик сифатига ва ҳосилдорлигига таъсири» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Орджоникидзе район, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

21 декабрь кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрохимия ва тупроқшунослик факультетининг илмий совет кенгаши (60-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

С. И. Исаев: «Айрим тоғ руда чиқиндилари ва микроэлемент тузларининг Тошкент область ўтлоқи тупроқларидаги кенафда қўлланиш» деган темада:

биология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун,

О. Э. Бер: «Маккажўхори ва оқ жўхори уруғларини экиш олдидан паст температура ва янтар кислотаси билан таъсир эттириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Орджоникидзе район, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

ШАҲАР ВОДОПРОВОД АБОНЕМЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА
шаҳар канализацияси ва сувдан фойдаланганликлари учун қарзлари бўлганлар
25 декабргача
ҚАРЗЛАРИНИ ТЎЛАШЛАРИ ЛОЗИМ
Корхона, муассаса ва ташкилотлар пулни — «ВОДОСБИТ»нинг расчётний счётига ўтказишлари лозим.
Якка абонентлар кирим кассаларидаги абонентлик счётига пул тўлаб қарзларини узишлари мумкин.
«ВОДОСБИТ».

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, Область ижроия комитети ва Область совхозлар тресги трест директорининг биринчи ўринбосари

Файзулла Хўжаевич АЛАВУДДИНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р — 14642, ИНДЕКС 64697, А—1880.